

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY GRÓDEK nad DUNAJCEM
na lata 2015 - 2018
z perspektywą do roku 2022
aktualizacja**

projekt

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
1.1. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA	5
1.2. METODYKA	6
1.3. HISTORIA GMINY	7
1.4. WARUNKI GEOFIZYCZNE GMINY	7
1.5. POŁOŻENIE I RZEŻBA TERENU	7
1.6. GOSPODARKA	8
1.7. ROLNICTWO	9
1.8. KLIMAT	10
1.9. HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA	10
1.10. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY GRÓDEK N/DUNAJCEM	12
1.10.1. Demografia i mieszkalnictwo	12
1.10.2. Infrastruktura techniczna gminy Gródek n/Dunajcem	13
1.10.2.1. Gospodarka wodno – ściekowa	13
1.10.2.2. Sieć gazowa	15
1.10.2.3. Zaopatrzenie w ciepło	15
1.10.2.4. Układ komunikacyjny	15
1.10.3. Elektroenergetyka	18
1.10.4. Szkolnictwo i opieka zdrowotna	18
1.10.4.1. Szkolnictwo	18
1.10.4.2. Opieka zdrowotna	18
1.10.4.3. Kultura, zabytki i turystyka	18
1.11. Działalność Samorządu Gminy w latach 2011 – 2014	20
2. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA	22
2.1. Powietrze atmosferyczne	22
2.1.1. Przepisy prawne	22
2.1.2. Pomiary zanieczyszczenia powietrza	22
2.1.3. Źródła zanieczyszczenia powietrza	23
2.1.4. Sieć gazowa	23
2.1.5. Wnioski	24
2.2. Hałas	25
2.2.1. Przepisy prawne	25
2.2.2. Pomiary hałasu	26
2.2.3. Źródła hałasu	26
2.2.4. Wnioski	26
2.3. Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa	26
2.3.1. Wprowadzenie	26
2.3.2. Wody powierzchniowe	26
2.3.3. Wody podziemne	27
2.3.4. Gospodarka wodno – ściekowa	27
2.3.4.1. Regulacje prawne gospodarki wodno - ściekowej	27
2.3.4.2. Sieć wodociągowa	27
2.3.4.3. Systemy melioracyjne	28
2.3.4.5. Główne źródła zanieczyszczeń	30
2.3.5. Wnioski	30
2.4. Odpady	30
2.4.1. Przepisy prawne	30
2.4.2. Odpady komunalne	31
2.4.3. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym	33
2.4.4. Wnioski	33
2.5. Gleby	33
2.5.1. Wprowadzenie	33
2.5.2. Typy gleb	33

2.5.3. Monitoring gleb	34
2.5.4. Wnioski	35
2.6. Surowce mineralne	35
2.6.1. Wprowadzenie	35
2.6.2. Występowanie kopalin	35
2.7. Zagrożenia naturalne	36
2.7.1. Osuwiska	36
2.8. Pola elektromagnetyczne	44
2.9. Przyroda	44
2.9.1. Wprowadzenie	44
2.9.2. Lasy i ochrona przyrody	45
2.9.2.1. Lasy	45
2.9.3. Wnioski	48
2.10. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	49
3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE GRÓDEK N/DUNAJCEM	50
3.1. Cele i kierunki polityki ekologicznej	50
4. PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2015 - 2018	52
4.1. Założenia planu działań na lata 2015 - 2018	53
4.1.1. Ochrona powietrza atmosferycznego	53
4.1.2. Ochrona wód	53
4.1.3. Ochrona powierzchni ziemi	53
4.1.4. Gospodarka odpadami	54
4.1.5. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego	54
4.1.6. Ochrona przyrody	54
4.1.7. Edukacja ekologiczna	55
4.1.8. Nadzwyczajne zagrożenia	55
5. ZARYS PLANU DZIAŁAŃ NA LATA 2019 – 2022	56
5.1. Założenia planu działań na lata 2019 – 2022	56
6. ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA	63
6.1. Ogólne zasady zarządzania ochroną środowiska	63
6.2. Kompetencje organów gminy w zakresie ochrony środowiska	63
6.3. Instrumenty zarządzania środowiskiem	71
7. WDRAŻANIE PROGRAMU	72
Środki norweskie i EOG	74
8. MONITORING	80
10. SPIS MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH	82
10. SPIS TABEL	83
11. SPIS RYSUNKÓW	85

WYKAZ SKRÓTÓW

ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
WPOŚ	Wojewódzki Program Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
GPOŚ	Gminny Program Ochrony Środowiska
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDPR	Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej
mpzp	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
MODR	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
MZMiUW	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
KDPR	Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej
UMWM	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
C.S.	Cel strategiczny
C.O.	Cel operacyjny
b.k.d.	bez kosztów dodatkowych
b.d.	brak danych

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy zobowiązany jest do sporządzania gminnego programu ochrony środowiska.

Drugi „*Program Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem*” był przygotowany w ramach realizacji wymogów ustawowych i zatwierdzony przez Radę Gminy Gródek n/Dunajcem w dniu 28 grudnia 2011 r. obejmował zadania przewidziane na lata 2010 - 2017. Program był opiniowany przez samorząd gminy.

Niniejsza „*Aktualizacja Program Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem*” zwana dalej *Programem* stanowi trzecią edycję dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Gródek n/Dunajcem i jest aktualizacją dokumentu przyjętego w 2011 roku.

Celem programu jest przeprowadzenie analizy stanu obecnego środowiska naturalnego w gminie oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska ma dotyczyć działań na rzecz utrzymania bądź przywrócenia równowagi przyrodniczej poszczególnych elementów środowiska, podejmowanych w oparciu o ustalenia aktualnego stanu środowiska. W strukturze programów ochrony środowiska dominuje z reguły wielobranżowy układ prezentacji problemów i celów jak np.

- ochrona zieleni i cennych obszarów przyrodniczych
- ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami
- ochrona jakości wód powierzchniowych i gruntowych
- ochrona jakości powietrza atmosferycznego
- ochrona przed hałasem i promieniowanie niejonizujące

Program jest opracowywany w oparciu o szereg przepisów prawnych, z których najważniejsze to:

- ustawa o samorządzie gminnym
- ustawa „Prawo ochrony środowiska”
- ustawa o ochronie przyrody
- ustawa o odpadach
- ustawa o zapobieganiu powstawaniu odpadów
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminie
- ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych
- ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków
- ustawa „Prawo wodne”
- ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym
- ustawa „Prawo budowlane”
- ustawa „Prawo geologiczne i górnicze”
- ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- ustawa o lasach
- przepisy wykonawcze wydane na podstawie tych ustaw oraz w oparciu o dokumenty:
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 – Ministerstwo Środowiska, 2010 r.
- Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) 2007-2013

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016
- Natura 2000 – Europejska sieć ekologiczna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002 r.
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Polityka Leśna Państwa. 1997 r.
- Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego 2013 r.
- Regionalny Program Operacyjny Województwo Małopolskie na lata 2014 – 2020 - 2015
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. 2011
- Program Strategiczny Ochrony Środowiska. 2013
- Program Małej Retencji dla Województwa Małopolskiego. 2004
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa małopolskiego (aktualizacja). 2012
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego do 2020 roku. Nowy Sącz 2008.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019. Nowy Sącz 2012
- Strategia Rozwoju Gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2013-2020. 2013
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy do 2017 roku. Gródek n/Dunajcem 2010

1.2 METODYKA

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** w gminie Gródek n/Dunajcem zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu; w diagnozie wykorzystano informacje statystyczne, opracowania źródłowe;
- **przeprowadzeniu analizy SWOT** - mocnych i słabych stron stanowiących punkt wyjścia do określenia celów Programu;
- **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych przyjętych ze Strategii oraz ich operacjonalizację w postaci sformułowania listy działań;
- **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu** w zakresie rozwiązań prawno - instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;
- **określeniu zasad monitorowania.**

Diagnoza stanu środowiska została oparta na wszelkich dostępnych opracowaniach branżowych, informacji pozyskanych z różnych źródeł oraz monitoringu WIOŚ w Krakowie. W przypadku braku informacji dotyczących bezpośrednio terenu gminy, korzystano z danych pochodzących z najbliższego otoczenia. W ten sposób problematyka ochrony środowiska na terenie gminy Gródek n/Dunajcem została zaprezentowana na tle powiatu nowosądeckiego, co daje możliwość porównania, a przede wszystkim podejmowania wspólnych działań zapobiegawczych lub naprawczych.

Kierunki działań i zadań na okres 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022 zostały opracowane w nawiązaniu do wymaganych limitów zawartych w planach wyższego szczebla –

powiatu, województwa i kraju (Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016).

1.3.HISTORIA GMINY

Gródek nad Dunajcem, którego historia sięga XIV wieku powstał z połączenia dwóch wsi – Kobyle i Gródek. Nazwa Gródek odnosi się do jednego z zamków broniących doliny Dunajca. W 1390 roku należał on do trzech braci: Stanisława, Andrzeja, Jana ze Słupca. W 1410 roku przeszedł na własność arcybiskupa Piotra z Kurowa. Jego ruiny widoczne są jeszcze na wzgórzu zwanym przez mieszkańców „Małą Wyspą”. Powstała ona w wyniku zalania doliny Dunajca w 1942 roku i utworzeniu w ten sposób Jeziora Rożnowskiego.

Bogatą historię posiada Rożnów, który był własnością wielu znanych rodów. U schyłku XIV wieku Piotr Rożen (od niego wzięta się nazwa wsi) wznosił na stromym wzgórzu w zakolu Dunajca zamek murowany, którego szczątki zachowały się do dziś (tutaj odbył się słynny ślub Zawiszy Czarnego z córką Piotra Rożena). W XVI wieku hetman Tarnowski zbudował tutaj rezydencję typu "palazzo di fortezza". Stanowi ona warownię nowożytnej fortyfikacji. Podczas hitlerowskiej okupacji Gubernator Hans Frank wybudował w Gródku willę z pływającym basenem kąpielowym.

1.4.WARUNKI GEOFIZYCZNE GMINY

Pod względem fizyczno-geograficznym wg. Kondrackiego [2000] gmina położona jest na obszarze wydzielonego w Zewnętrznych Karpatach Fliszowych, mezoregionu Pogórza Środkowobeskidzkiego i wyodrębnionego w jego obrębie Pogórza Rożnowskiego. Gmina Gródek nad Dunajcem rozciąga się od południowych brzegów Jeziora Czchowskiego, aż po południowo-wschodnie brzegi Jeziora Rożnowskiego. Wschodnia część gminy rozlokowana jest na terenie Pogórza Rożnowskiego.

1.5.POŁOŻENIE I RZEŻBA TERENU

Gmina jest usytuowana we wschodniej części województwa małopolskiego. Jest to kraina z wszystkimi walorami widokowymi: do srebrnych szczytów Tatr, gdzie Dunajec bierze początek aż po łagodne kopce Pogórza. Rzeźba terenu ma charakter wysokiego, rozczłonkowanego pogórza. Głównymi jej elementami są:

- silnie meandrująca dolina Dunajca o płaskim dnie w poziomie 230 – 240 m npm, którą wypełnia zaporowe Jezioro Rożnowskie o maksymalnym poziomie piętrzenia 270 m npm, mająca charakter przełomowy przez przebiegające równoleżnikowo główne pasma wzniesień Pogórza,
- doliny dopływów Dunajca – większe płaskodenne, małe – V – kształtne (wciosowe),
- garby i wierzchowiny wzniesień Pogórza, spłaszczone w poziomie około 380 m npm w północnej części gminy do 550 – 570 m npm o łagodnie zaokrąglonych wierzchołkach, miejscami mającymi charakter grzbietów o stromych stokach.

Gmina Gródek nad Dunajcem znajduje się na terenie powiatu nowosądeckiego w północnej części i graniczy z gminami powiatu tarnowskiego, powiatu brzeskiego oraz powiatu nowosądeckiego i posiada 12 wsi (14 sołectw). Gmina sąsiaduje z gminami:

- Gmina Korzenna,
- Gmina Chełmiec,
- Gmina Łososina Dolna,

- Gmina Czchów,
- Gmina Zakliczyn

Położenie gminy Gródek nad Dunajcem określają współrzędne geograficzne długość 20°44'E, szerokość 49°45'N. Gmina zajmuje powierzchnię 8 819 ha.

Rysunek 1. Podział administracyjny gminy Gródek n/Dunajcem

Tabela 1. Wykaz miejscowości sołeckich na terenie gminy Gródek n/Dunajcem wraz z liczbą mieszkańców w 2014 roku

L.p.	Wykaz sołectw	Liczba mieszkańców
1	Bartkowa Posadowa	1256
2	Bujne	115
3	Gródek nad Dunajcem	748
4	Jelna	709
5	Lipie	369
6	Podole Górowa	713
7	Przydonica	1433
8	Roztoka Brzeziny	651
9	Rożnów	1977
10	Sienna	459
11	Tropie	566
12	Zbyszyce	311
	Razem	9307

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Największą liczbę mieszkańców w 2014 roku na terenie gminy odnotowano w miejscowości Rożnów 1977 osób, a najmniejszą w Bujne 115 osób.

1.6. GOSPODARKA

Na terenie gminy Gródek n/Dunajcem na koniec 2013 roku wg. GUS było zarejestrowanych 479 podmiotów gospodarki narodowej, w tym podmiotów w sektorze publicznym 31 i 448 w sektorze prywatnym.

Do największych podmiotów gospodarczych na terenie gminy zaliczane są:

- TAURION Ekoserwis Sp. z o.o Rożnów,
- Burbet Gródek nad Dunajcem
- Ośrodek HTS „Stalownik”,

- Ośrodek „Arka”,
- Piekarnia Sienna,
- Apteka „Gródek” - Skowron Edyta,
- Zakład Remontowo - Budowlany „MUR – BET”- Dumana Adam,
- Piekarnia „Rożnów” s.c.,
- Zakład Usługowo - Produkcyjny „KAM – BET” Krzysztof Rolka
- Lemon Resort Gródek nad Dunajcem
- Hotel Heron Rożnów
- Dunajec Sp. z o.o.

Wśród podmiotów gospodarczych w 2013 roku najwięcej udział stanowiły w zakresie handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; (95 podmiotów), natomiast najmniej w zakresie górnictwa i wydobywania (1 podmiot) (tab. 2).

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Rodzaj działalności	Liczba jednostek
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23
górnictwo i wydobywanie	1
przetwórstwo przemysłowe	32
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	95
transport i gospodarka magazynowa	24
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	25
informacja i komunikacja	9
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11
Razem	253

Źródło: GUS [2013]

1.7. ROLNICTWO

Gródek n/Dunajcem to gmina rolnicza. W produkcji roślinnej dominują ziemniaki i zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, a w produkcji zwierzęcej przeważa hodowla drobiu i bydła. Produkcja rolna prowadzona jest głównie przez gospodarstwa indywidualne. Użytki rolne zajmują powierzchnię 4616 ha, czyli 52 % całkowitej powierzchni gminy. Wg. rejestru REGON w rolnictwie i leśnictwie funkcjonuje 23 podmioty gospodarcze [GUS 2013].

Tabela 3. Charakterystyka indywidualnych gospodarstw rolnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem według siedziby gospodarstwa

Grupy obszarowe [ha]	Liczba gospodarstw
Ogółem	1153
do 1 ha	232
powyżej 1 ha	921
1 - 5	777
1 - 10	899
1 - 15	913
5 - 10	122
5 - 15	136

10 -15	14
5 ha i więcej	144
10 ha i więcej	22
15 ha i więcej	8

Źródło: GUS [2010]

Średnio gospodarstwo w gminie ma powierzchnię 4,28 ha przy średniej w Małopolsce 2,96 ha. Liczba ogólna gospodarstw wynosi 1 153 o łącznej powierzchni 4937,31 ha.

W strukturze agrarnej dominują gospodarstwa, których powierzchnia wynosi powyżej 1 ha – jest ich w sumie 921, co stanowi 79,9 % ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych. Najmniej liczną grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej – 8 gospodarstw (0,7%) [GUS 2010].

1.8. KLIMAT

Na klimat regionu decydujący wpływ wywiera rzeźba terenu oraz obecność zbiornika wodnego. Obszar ten przez klimatologów zaliczany jest do umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego. W klimacie panującym na obszarze gminy zaznacza się wpływ mas powietrza:

- polarno - morskiego (występującego głównie w okresie letnim i jesiennym, charakteryzującego się dużą ilością opadów),
- polarno - kontynentalnego (w okresie letnim są to masy powietrza ciepłego, natomiast zimą przynoszące znaczne ochłodzenie),

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 6 - 8°C, roczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie 700 - 800 mm, natomiast średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi około 200 dni. Duże znaczenie dla lokalnego klimatu ma południkowy układ dolin Dunajca, Popradu i Białej, umożliwiający dopływ ciepłych mas powietrza z południa. Korzystnie na klimat pogórza wpływa Jezioro Rożnowskie, co przejawia się w uprawach rolnych, sadownictwie, a także w rozwoju turystyki i rekreacji

1.9. HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA

Wody powierzchniowe

Cała gmina położona jest w obrębie zlewni Dunajca. Sieć rzeczna obszaru rozwinięta jest w postaci licznych, często bezimiennych potoków i strumieni odwadniających doliny rozczłonkujące wierzchowiny przylegające do doliny Dunajca. Ważniejszymi ciekami powierzchniowymi na terenie gminy są potoki z Bartkowej, Lipia, Przydonicy i Siennej.

Bezpośrednio do terenu gminy przylega zbiornik Rożnowski; pełni on funkcję retencyjno – przeciwpowodziową, energetyczną i turystyczną.

Zbiornik Rożnowski

Zbiornik powstał w 1942 roku w wyniku spiętrzenia wód Dunajca w km 80,0 w rejonie pogórza Rożnowskie go (na tzw. trzecim przełomie Dunajca, gdzie deniwelacje terenu sięgają 300 – 400 m). Linia brzegowa jest nieregularna, zbiornik tworzy szereg różnej wielkości zatok, półwyspów i cieśnin. Stoki i brzegi zbiornika ulegają silnej erozji sprzyjającej powstawaniu osuwisk i innego rodzaju ruchów masowych.

Zbiornik Rożnowskie znajduje się na terenie dwóch gmin – Gródek nad Dunajcem (wschodni brzeg zbiornika) i Łososina Dolna (zachodni brzeg zbiornika). Jest drugim pod względem wielkości (pojemności całkowitej) sztucznym zbiornikiem w województwie małopolskim i szóstym w skali kraju. Parametry zbiornika są następujące:

- pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) – 159,3 mln m³
- pojemność użytkowa całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) – 125,0 mln m³
- powierzchnia zlewni – 4 874 km²
- powierzchnia zalewu – 16 km²
- długość linii brzegowej – 56 km
- długość zbiornika – 22 km
- szerokość maksymalna – 1,5 km
- głębokość maksymalna – 8-10m
- wahania poziomu wody – 12 m
- rzędna maksymalnego piętrzenia – 270 m n.p.m.
- rzędna minimalnego piętrzenia – 255,0 m n.p.m.
- wysokość piętrzenia – 31,5 m

Wody podziemne

Na obszarze gminy występowanie wód podziemnych związane jest z dwoma poziomami wodonośnymi:

- poziomem czwartorzędowym występującym w obrębie glin piaszczystych i żwirów zaglinionych,
- poziomem trzeciorzędowym występującym w obrębie piaskowców, w którym wody mają charakter wód szczelinowych.

Gmina Gródek nad Dunajcem położona jest w zasięgu dwóch zbiorników wód podziemnych; Zbiornika Dolina Dunajca (435) (zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym) oraz Zbiornika Istebna (436) (zbiornik, szczelinowo-porowy). Pierwszy z wymienionych zbiorników związany z doliną rzeki Dunajec, zlokalizowany jest w holocenijskich porowatych utworach piaszczystych i piaszczystożwirowych, lokalnie zaglinionych. Zasoby zbiornika szacowane są na około 12 tys. [m³/d]. W celu ochrony wód zbiornika GZWP 435, zostały ustanowione dwie strefy:

- obszar najwyższej ochrony (ONO) wyznaczony w miejscu powierzchniowego zasilania poziomu wodonośnego. Obszary najwyższej ochrony swym zasięgiem pokrywa się z granicami zbiornika. W granicach gminy występują głównie w zachodniej części sołectwa Tropie (rys 3).
- obszar wysokiej ochrony (OWO) zlokalizowany w miejscach zasilania powierzchniowego, jednak o niższym ryzyku zagrożenia poziomu wodonośnego i oddaleniu od ujęć wód podziemnych. Obszar wysokiej ochrony obejmuje tereny przyległe do zbiornika. W granicach gminy w zasięgu OWO znajdują się sołectwa: Tropie, Rożnów, Sienna i Zbyszycze

Na skutek izolacyjnych właściwości pokrywy utworów gliniastych, wody podziemne zasilane są dość skąpo opadami atmosferycznymi. W dalszej kolejności izolacyjność utworów powierzchniowych, warunkuje znaczny spływ powierzchniowy oraz w pewnym stopniu przyczynia się do problemów z zaopatrzeniem w wodę poza dolinami rzeczny. Przeciętne wydajności studzien wierconych na obszarze gminy sięgają zazwyczaj od 0,3 m³/h do 29,4 m³/h w Rożnowie. Poziom zwierciadła wód podziemnych w punkcie kontrolnym na terenie gminy waha się od 0,8 – 44 m ppt. [POS 2010, PIG 2015].

Rysunek 2. Położenie gminy na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych¹

1.10. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY GRÓDEK N/DUNAJCEM

Siedzibą władz gminy jest Gródek nad Dunajcem, który jest jednocześnie siedzibą urzędu i innych podstawowych instytucji obsługi ludności. Gmina Gródek nad Dunajcem ma charakter wiejsko - turystyczny.

1.10.1. Demografia i mieszkalnictwo

Stan zaludnienia na terenie gminy na dzień 31.12.2013 roku wynosił 9312 Wg. GUS [2013] gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 104 osoby/km², co wykazuje, że wskaźnik ten jest niższy od odnotowanej wartości na terenie województwa małopolskiego (221 os/km²) i powiatu nowosądeckiego (136 os./km²). Na 100 mężczyzn przypada 97 kobiet. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 24,9 %, w wieku produkcyjnym 60,5 %, a w wieku poprodukcyjnym 14,5 %. Największą liczbę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Wg. stanu na koniec 2013 roku liczba zameldowań ogółem wyniosła 84, a wymeldowań 79.

Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 - 2014

Lata	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	9272	9281	9312	9307

Źródło: GUS, UG Gródek n/Dunajcem

Liczba mieszkańców na terenie Gródek n/Dunajcem wahała się od 9272 w 2011 roku do 9312 w 2013 roku, co wykazało wzrost o 35 osób.

Tabela 5. Przyrost naturalny (‰) w gminie Gródek n/Dunajcem w latach 2011 - 2014

Lata	2011	2012	2013	2014
Przyrost	5,5	3,6	3,4	-1,2

Źródło: GUS, UG Gródek n/Dunajcem

Zauważalny jest na terenie gminy Gródek n/Dunajcem spadek przyrostu naturalnego. W 2011 roku wyniósł 5,5 ‰, a w 2014 roku -1,2 ‰. co wykazało spadek o 3,8 ‰.

Tabela 6. Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Gródek n/Dunajcem w latach 2010 - 2013

2010		2011		2012		2013	
Liczba mieszkań	Powierzchnia (m ²)	Liczba mieszkań	Powierzchnia (m ²)	Liczba mieszkań	Powierzchnia (m ²)	Liczba mieszkań	Powierzchnia (m ²)

¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019. Nowy Sącz 2012

2476	205162	2492	211316	2560	219242	2585	223257
------	--------	------	--------	------	--------	------	--------

Źródło: GUS

W latach 2010 – 2013 liczba mieszkań na terenie gminy ulegała systematycznemu wzrostowi tj. średnio o 27.mieszkań w ciągu roku. Wraz z przyrostem liczby mieszkań w 2013 roku zwiększeniu uległa także ich powierzchnia średnio o 4524 m². We wspomnianym roku na terenie gminy odnotowano łącznie 2585 mieszkań.

Tabela 7. Zestawienie zasobów mieszkaniowych na wybranym terenie województwa mazowieckiego wg. danych wskaźnikowych z 2013 roku

Przeciętna	Gmina Gródek n/Dunajcem	Powiat nowosądecki	Podregion sądecki	Województwo małopolskie
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	86,4	88,9	86,3	77,3
powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	24,3	22,0	24,1	25,7
mieszkania na 1000 mieszkańców	280,8	247,0	279,4	332,4

Źródło: GUS [2013]

W 2013 roku przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminie Gródek n/Dunajcem była tylko niższa od przeciętnej w powiecie nowosądeckim. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w gminie i mieszkania na 1000 mieszkańców była jedynie niższa od przeciętnej w województwie małopolskim.

1.10.2. Infrastruktura techniczna gminy Gródek n/Dunajcem

1.10.2.1. Gospodarka wodno – ściekowa

Sieć wodociągowa

Gmina Gródek n/Dunajcem posiada 4 podstawowe ujęcia wody, z których jest zaopatrywana w wodę pitną :

- Bratkowej Posadowej –3 studnie o wydajności 13,3 m³/h przy maksymalnym dobowym zapotrzebowaniu 5 m³/h
- Rożnowie – 9 studni o wydajności 42,1 m³/h przy maksymalnym dobowym zapotrzebowaniu 20 m³/h
- Bujne – 3 studnie o wydajności 7,7 m³/h przy maksymalnym dobowym zapotrzebowaniu 2 m³/h
- Tropiu – 2 studnie o wydajności 12,7 m³/h przy maksymalnym dobowym zapotrzebowaniu 5 m³/h.

Największą wydajnością w wymiarze godzinowym charakteryzuje się ujęcie wody w Rożnowie.

Tabela 8. Wykaz miejscowości obsługiwanych przez ujęcia wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem

Lp.	Ujęcie	Miejscowości
1.	Bartkowa - Posadowa	Bartkowa - Posadowa, Podole - Górowa, Gródek nad Dunajcem, Bujne ,Lipie, Sienna, Zbyszyce, Jelna
2.	Rożnów	Rożnów i Roztoka-Brzeziny, Bartkowa - Posadowa Gródek nad

		Dunajcem, Przydonica, Przydonica - Glinik
3.	Bujne	Bujne, Bartkowa - Posadowa, Podole - Górowa
4.	Tropie	Tropie, Rozтока Brzeziny

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Stopień zwodociągowania gminy w roku 2013 wyniósł 54,9 %. Łączna długość sieci 87,0 km, a liczba przyłączy 1267 szt. [GUS 2014].

Tabela 9. Zużycie wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014

Zużycie wody [dam ³]			
2011	2012	2013	2014
64,0	72,9	92	88

Źródło: GUS, UG Gródek n/Dunajcem

Najwięcej wody zużyto na terenie gminy w 2014 roku, natomiast najmniej w 2011 roku. Ogólnie zaznaczył się wzrost zużycia wody o 24 dam³.

Sieć kanalizacyjna

Stopień skanalizowania gminy w roku 2013 wyniósł 16,5 %. Łączna długość sieci 21,2 km, a liczba przyłączy 319 szt. Ilość odprowadzonych cieków na terenie gminy w 2013 roku wyniosła 98,0 dam³ [GUS 2013].

Na obszarze gminy znajduje się 8 oczyszczalni ścieków, w tym 5 gminnych w miejscowościach: Bartkowa, Gródek nad Dunajcem, Rożnów, Sienna i Tropie. Pozostałe oczyszczalnie ścieków o charakterze oczyszczania indywidualnego to :

1. Oczyszczalnia ścieków w Bratkowej – Posadowej
2. Oczyszczalnia ścieków w Gródku nad Dunajcem
3. Oczyszczalnia ścieków ośrodka wczasowego „Stalownik” w Bratkowej,
4. Oczyszczalnia ścieków w Rożnowie
5. Oczyszczalnia ścieków TAURON - Ekoserwis – Rożnów w Rożnowie,
6. Oczyszczalnia ścieków w Siennej
7. Oczyszczalnia ścieków w Tropiu
8. Oczyszczalnia ścieków ośrodka DPS w Zbyszycach.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Małopolskiego nr. 11/05 z dnia 8 lipca 2005 roku na terenie gminy została utworzona aglomeracja Gródek nad Dunajcem z oczyszczalniami w miejscowościach : Bartkowa – Posadowa, Rożnów, Gródek nad Dunajcem, Sienna i Tropie.

Tabela 10. Zestawienie danych o ściekach odprowadzanych na oczyszczalnię w 2013 roku

Zarządzający	Gmina/miejscowość	Rodzaj oczyszczalni	Projektowana przepustowość [m ³ /d]	Ilość ścieków oczyszczonych *		Odbiornik
				[m ³ /d]	[m ³ /r]	
Spółka Dunajec Sp. z o.o. w Gródku nad Dunajcem	Bartkowa - Posadowa	mechaniczno - biologiczna	300	-	-	Jeziro Rożnowskie
	Gródek nad Dunajcem	mechaniczno - biologiczna	300	219,6	78000	Jeziro Rożnowskie
	Rożnów	mechaniczno - biologiczna	300	49,3	18000	rz. Dunajec
	Sienna	mechaniczno - biologiczna	250	-	-	Jeziro Rożnowskie
	Tropie	mechaniczno - biologiczna	300	-	-	rz. Dunajec

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Na terenie gminy postępuje budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2014 roku zostało wybudowanych 115 takich oczyszczalni. Na obszarach nieskanalizowanych nieczystości ciekłe gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych.

Kanalizacja opadowa

W osiedlu przy zaporze istnieje sieć kanalizacji opadowej zbierająca wody opadowe z całego terenu osiedla. Przechwycone wody opadowe zrzucane są sześcioma głównymi kolektorami odpływowymi bezpośrednio do rzeki Dunajec poniżej zapory. Cała sieć kanalizacji opadowej pracuje w systemie grawitacyjnym. W centrum Gródka istnieje kanalizacja opadowa (pomiędzy Ośrodkiem „ARKA” a polem namiotowym).

1.10.2.2. Sieć gazowa

Na terenie gminy Gródek nad Dunajcem długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosi 158530 m. Sieć gazowa obsługuje 4931 mieszkańców gminy. Roczne zużycie gazu ziemnego na ogrzewanie mieszkań wynosi 380,8 tys. m³, a liczba gospodarstw domowych ogrzewających mieszkania gazem wyniosła w 2013 roku – 350 [GUS 2013].

Właściciele pozostałych nieruchomości na terenie gminy w celach bytowych i gospodarczych wykorzystują wymienne butle gazowe.

1.10.2.3. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie istnieje sieć ciepłownicza (zdalczynna), która obsługiwałaby wszystkie gospodarstwa. W związku z tym mieszkańcy we własnym zakresie zapewniają sobie ogrzewanie najczęściej korzystając z opału węglowego spalanego w przydomowych kotłowniach, bądź też wykorzystując gaz ziemny (LPG) lub olej jako źródło ciepła.

Wykaz instalacji grzewczych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem w obiektach użyteczności publicznej :

- Urząd Gminy w Gródku nad Dunajcem – piec gazowy (moc 90 kW)
- Zespół Szkół w Gródku nad Dunajcem – piec gazowy (moc 250 kW)
- Gminny Ośrodek Kultury w Gródku nad Dunajcem - piec gazowy (moc 12 kW)
- Gminny Ośrodek Kultury w Roztoce Brzezinach - piec na gazowy (moc 6 kW)
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Siennej - piec gazowy (moc 73 kW)
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipiu - piec gazowy (moc 73 kW)
- Zespół Szkół w Podolu Górowej - piece gazowe (moc 250 kW)
- Gminny Ośrodek Kultury w Bartkowej Posadowej - piec gazowy (moc 6 kW)
- Zespół Szkół w Przydonicy - piec gazowy (moc 190 kW)
- Zespół Szkół w Rożnowie – piec gazowy (moc 140 kW)
- Zespół Szkół w Jelnej - piec gazowy szt. 2 (moc 200 kW)
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Roztoce Brzezinach - piec gazowy (moc 140 kW)
- Gminny Ośrodek Kultury w Rożnowie - piec gazowy (moc 60 kW)

1.10.2.4. Układ komunikacyjny

Podział dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- droga wojewódzka nr 975 (Dąbrowa Tarnowska – Wojnicz – Zakliczyn) w granicach gminy droga przebiega na odcinku Bartkowa - Posadowa – Podole - Górowa – Gródek n/Dunajcem – Wilkonosza - łączna długość tej drogi biegnącej przez teren gminy wynosi 16,400 km

- drogi powiatowe - łączna długość dróg powiatowych biegnących przez teren gminy wynosi 31,100 km. Są to odcinki w ciągach dróg o numerach;

Tabela 11. Wykaz odcinków dróg powiatowych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem

lp	Przebieg	Nr
1	Witowice Dolne Rożnów	1556K
2	Wytrzyszczka – Tropie- Bartkowa- Posadowa	1449K
3	Niecew – Podole Górne	1565K
4	Podole Górna - Łęka	1562K
5	Sienna - Siedlce	1561K
6	Korzenna – Jesienna - Przydonica	1564K
7	Rożnów- Rożnów „Zapora”	1557K

Źródło: Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu

- drogi gminne - łączna długość 128,000 km, są to odcinki w ciągach o numerach :

Tabela 12. Wykaz odcinków dróg gminnych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem

lp	Przebieg	Nr
1	Tropie-Kapliczka św. Świerada	290611
2	Tropie-Habalina-Sarys	290612
3	Tropie - Habalina	290613
4	Tropie - Do Kornasia	290614
5	Tropie - Szkoła - Habalina	290615
6	Tropie - Do Góreckiej	290616
7	Wiatrowice - Borówka - Habalina	290617
8	Wiatrowice - Habalina	290618
9	Borek - Wiatrowice	290619
10	Borek - Roztoka - Szkoła	290620
11	Roztoka - Pętla przy Szkole	290621
12	Roztoka - Do Dunajca	290622
13	Roztoka - Sarys	290623
14	Roztoka - Majdan	290624
15	Roztoka - Kąty	290625
16	Majdan - Sarys	290626
17	Sarys Kapliczka - Majdan	290627
18	Kąty - Boczne	290628
19	Gierowa - Rożnów	290629
20	Zagórze - Gierowa	290630
21	Zagórze - Rożnów - Zamek	290631
22	Rożnów - Przy Starym Sklepie	290632
23	Rożnów - Na Radajowice	290633
24	Rożnów - Podzamcze – Na Role	290634
25	Rożnów - Do Szymczyków	290635
26	Rożnów - Ośrodek Zdrowia	290636
27	Rożnów - Przy Szkole	290637
28	Rożnów - Zapora Boczna	290638
29	Rożnów - Na Klecie	290639
30	Rożnów - Przy WDK	290640
31	Wiesiółka - Rożnów	290641
32	Wiesiółka - Bartkowa	290642
33	Wiesiółka - Boczna	290643
34	Bartkowa - Do Jasińskiej	290644
35	Bartkowa - Do Remiasza	290645
36	Bartkowa - Do Kafła	290646
37	Bartkowa - Posadowa	290647
38	Bartkowa - Bujne	290648
39	Bartkowa-Posadowa-Do Bomby	290649
40	Bartkowa - Bujne II	290650
41	Podole - Posadowa	290651
42	Podole - Górna Dział - Bębny	290652
43	Podole - Górna I	290653

44	Podole - Górowa do Hajduka	290654
45	Podole - Do Wysypiska	290655
46	Podole - Górowa przez Bród	290656
47	Podole - Górowa do Kordka	290657
48	Podole - Górowa, niebieski szlak	290658
49	Podole - Dział - Jelna	290659
50	Przydonica - Szkoła - Podole - Górowa	290660
51	Przydonica - Szkoła, boczna	290661
52	Przydonica - Do Peciaka	290662
53	Przydonica - Do Zięciny	290663
54	Przydonica - Dział	290664
55	Przydonica - Dział - Zbę	290665
56	Przydonica - Zbę - Do Szczeciny	290666
57	Gródek - Glinik, szlak czerwony	290667
58	Gródek - Centrum	290668
59	Gródek - Szkoła	290669
60	Gródek - Do Kaplicy	290670
61	Gródek - Pod Relaksem	290671
62	Gródek - Glinik	290672
63	Podglinik - Bartkowa	290673
64	Koszarka - Przydonica	290674
65	Koszarka - Do Ziółkowskiej	290675
66	Koszarka - Wzdłuż Potoku	290676
67	Koszarka - Do Szaroty	290677
68	Koszarka - Do Matusika	290678
69	Koszarka - Skala - Zbę	290679
70	Glinik - Zbę	290680
71	Lipie - Zbę - Miłkowa	290681
72	Lipie - Do Galary	290682
73	Lipie - Do Szkoły	290683
74	Lipie - Boczna	290684
75	Sienna - Lipie	290685
76	Sienna - Do kościoła	290686
77	Sienna - Berdychów	290687
78	Sienna - Wilkonosza	290688
79	Jelna - Lipie Górne	290689
80	Jelna - Działy	290690
81	Jelna - Niwy Targowiska	290691
82	Jelna - Niwy - Kawiory	290692
83	Jelna - Do Szkarada	290693
84	Jelna - Ubiad	290694
85	Jelna - Jelna	290695
86	Jelna - Wola Kurowska	290696
87	Wola Kurowska - Zbyszyce	290697
88	Dąbrowa - Zbyszyce	290698

Źródło: UG Gródek nad Dunajcem

Łączna długość dróg : wojewódzkiej, powiatowych i gminnych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem wynosi 175,5 km. Największy udział stanowią drogi gminne 72,9 %, następnie drogi powiatowe 17,7 %, a droga wojewódzka 9,3 %. Wg. informacji Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 33,5 km, w tym nieutwardzone stanowią zaledwie 2,15 % udziału dróg powiatowych. Natomiast długość dróg gminnych wynosi 128 km, w tym o nawierzchni nieutwardzonej stanowią 5,13 %.

Odległość z miejscowości Gródek nad Dunajcem do Nowego Sącza wynosi 21 km, Starego Sącza 30 km, a Krakowa 97 km.

Na obszarze gminy funkcjonuje transport osoby realizowany jest przez przewoźników prywatnych. Dzięki niej mieszkańcy mogą podróżować do Nowego Sącza i najbliższych miejscowości z terenu gminy i sąsiednich.

1.10.3. Elektroenergetyka

Teren całej gminy jest zelektryfikowany. System zaopatrzenia w energię elektryczną opiera się o sieć napowietrzną. Odbiorcy zaopatrywani są w energię elektryczną z punktu „Rożnów” (110/SN). Po stronie najwyższych napięć (110 kV) punkt ten powiązany jest z elektrownią „Rożnów” oraz Spółką TAURON S.A. Oddział w Krakowie (GPZ Biegonice – GPZ Rożnów. Nadto linia relacji GPZ Rożnów – GPZ Olszyny powiązana jest ze Spółką TAURON S.A. Odbiorcy energii elektrycznej zaopatrywani są poprzez układ sieci rozdzielczej średniego napięcia zasilający poszczególne stacje transformatorowe (15/0,4 kV) oraz z sieci niskiego napięcia.

Wg. informacji TAURON S.A. z 2015 roku na terenie gminy Gródek nad Dunajcem znajdują następujące urządzenia sieci elektroenergetycznych tj.:

- długość linii napowietrznych WN wynosi 1,23 km
- długość linii napowietrznych SN wynosi 80,92 km
- długość linii kablowych SN wynosi 2,85 km
- długość linii napowietrznych nN wynosi 285 km
- długość linii kablowych nN wynosi 39 km
- przyłącza napowietrzne nn. 51,061 km
- przyłącza kablowe nn. 5,22 km
- stacje transformatorowe SN/nN w liczbie 80 szt.

Administratorem sieci energetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie z Punktem Obsługi Klienta w Nowym Sączu.

1.10.4. Szkolnictwo i opieka zdrowotna

1.10.4.1. Szkolnictwo

Na terenie gminy Gródek nad Dunajcem znajduje się 8 placówek oświatowych, które zapewniają nauczanie na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Wykaz jednostek oświatowych na terenie gminy :

- Zespół Szkół w Gródku nad Dunajcem
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Siennej
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipiu
- Zespół Szkół w Podolu Górowej
- Zespół Szkół w Przydonicy
- Zespół Szkół w Rożnowie
- Zespół Szkół w Jelnej
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Roztoce Brzezinach

1.10.4.2. Opieka zdrowotna

Na terenie gminy Gródek nad Dunajcem podstawową opiekę medyczną zapewnia:

- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gródku nad Dunajcem
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Almed” w Rożnowie

1.10.4.3. Kultura, zabytki i turystyka

Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Gródku nad Dunajcem, który jest gminną instytucją kultury, która swoją działalnością obejmuje wszystkie sołectwa gminy. W skład GOK-u wchodzi: Domy Kultury w Bartkowej - Posadowej, Gródku nad Dunajcem, Jelnej, Roztoce Brzezinach i Rożnowie. Ponadto w Gródku nad Dunajcem znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna.

Zabytki

Na terenie gminy znajdują się następujące zabytki² :

- Gródek nad Dunajcem gm. Gródek nad Dunajcem – fortyfikacje obronne, A-701/93 - patrz Rożnów 2076.Podole gm. Gródek nad Dunajcem – kościół par. p.w. Wszystkich Świętych, A-116 z 01.07.1959 2077.Podole gm. Gródek nad Dunajcem – cmentarz wojenny z I wojny światowej, [A-1387/M] z 11.02.2014
- Rożnów gm. Gródek nad Dunajcem, fortyfikacje renesansowe: beluard, mur kurtynowy, budynek bramny, A-701 z 05.07.1993 2079.
- Rożnów gm. Gródek nad Dunajcem – dwór, park, A-208 z 10.12.1970 = A-149 (NSz) 2080.Sienna, gm. Gródek nad Dunajcem – cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 354, [A-1384/M] z 20.01.2014 2081.
- Tropie gm. Gródek nad Dunajcem – kościół par. p.w. śś. Andrzeja i Benedykta, A-227 z 01.07.1959 2082.Tropie, gm. Gródek n/Dunajcem - dąb św. Świerada - st. rej. nr 230 z 05.12.1947 2083.
- Zbyszyce gm. Gródek nad Dunajcem – kościół par. p.w. św. Bartłomieja, otoczenie, A-49 z 08.03.1930 2084.
- Zbyszyce gm. Gródek nad Dunajcem – dwór, par, oficyna, A-51 z 16.11.1968 = A-142 (NSz) 2085.Przydonica gm. Gródek nad Dunajcem – kościół par. p.w. MB Różańcowej, A-195 z 29.04.1960

Turystyka

Teren gminy Grodek nad Dunajcem zaliczany jest do obszaru rekreacji nadwodnej³. Uwzględniając wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe, bogactwo lasów, bezpośrednie sąsiedztwo Jeziora Rożnowskiego i Dunajca oraz niewielką odległość od dużych aglomeracji należy uznać, że dużą szansę dla rozwoju gminy stanowi dalszy rozwój turystyki, zarówno tej w formie dłuższego pobytu jak i w formie pobytu jedno czy kilkudniowego oraz rozwój agroturystyki i gospodarstw ekologicznych.

Gmina charakteryzuje się dużym bogactwem fauny i flory, urozmaiconą morfologią terenu, bogactwem zabytków dziedzictwa kulturowego, zapewniającymi możliwość uprawiania różnorodnych form aktywności. Istnieją tu warunki sprzyjające uprawianiu turystyki aktywnej, łączącej w sobie możliwość w miarę bezkonfliktowego korzystania z natury (turystyka piesza i rowerowa) z możliwością poznania wielu atrakcyjnych miejsc i zabytków (turystyka poznawcza). Przez obszar gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne: czerwony (Bartkowa – Nowy Sącz) i niebieski (przebiegający przez Świdnik, Bartkową do Tarnowa). Ich powstanie jest ściśle związane z początkiem budowy zapory w Rożnowie w roku 1935.

² [http://www.wuoz.malopolska.pl/images/file/Rejestr%20powiaty_aktualne%20\(2\).pdf](http://www.wuoz.malopolska.pl/images/file/Rejestr%20powiaty_aktualne%20(2).pdf)

³ file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/Moje%20dokumenty/Downloads/PlanZagospodarowaniaPrzestrzennegoW/Mtom5.pdf

Powstanie tych szlaków związane jest ściśle z budową zapory w Rożnowie. W 1937 roku w środowisku działaczy turystycznych i przy wsparciu ówczesnych władz starostwa, podjęto działania w celu utworzenia szlaków turystycznych na terenach otaczających przyszłe jezioro. Ponadto na terenie gminy wyznaczono szlak żółty.

Szlak niebieski:

Rożnów (zapora) - Bartkowa = 2 godz.

Bartkowa (skrzyżowanie) - Bukowiec = 2,5 godz.

Rożnów (zapora) - Rąbkowa - Znamierowice - Just = 2,5 godz.

Szlak czerwony:

Bartkowa (skrzyżowanie) - Kobylnica (582 m. n.p.m.) = 2 godz. -

Szlak żółty:

Bartkowa (skrzyżowanie) - Majdan (503 m. n.p.m.) = 1 godz. -

Jamna (534 m. n.p.m.) = 2 godz.⁴

Gospodarstwa agroturystyczne na terenie gminy oferują bardzo atrakcyjną formę wypoczynku. Gościnne wiejskie gospodarstwa świadczą usługi w oparciu o schludną i wygodną bazę noclegową o zróżnicowanym standardzie. Wykorzystywane są własne produkty żywnościowe, często zbierane i przyrządzane własnoręcznie przez gości.

1.11. Działalność Samorządu Gminy w latach 2011 – 2014

Głównymi źródłami dochodów Gminy Gródek nad Dunajcem są: subwencje, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i dochody własne: podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny i od środków transportowych.

Tabela 13. Struktura dochodów budżetu Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014

Lata	2011	2012	2013	2014
Dochody własne	5 208 167,34	5 686 707,72	6 168 526,94	6 846 227,60
Udziały w podatkach	1 898 590,69	2 164 371,18	2 395 753,74	2 359 335,64
Subwencje	12 749 193, 00	13 362 918,00	13 705 926,00	13 840 452,00
Dotacje / środki z budżetu Unii Europejskiej	654 699,95	2 836 401,92	503 400,71	23 724 424,70
RAZEM	20 510 650,98	24 050 398,82	22 773 607,39	25 418 439,94
Dochody ogólne dochody zrealizowane	38 962 885, 71	32 508 650,44	29 029 057,10	31 908 677,94

Źródło UG Gródek nad Dunajcem

Ogólnie zauważalny jest wzrost dochodów o 24 %, w tym pozyskanych środków unijnych, dzięki którym Gmina mogła zrealizować istotne przedsięwzięcia inwestycyjne. Najistotniejszą grupę dochodów Gminy stanowiły subwencje.

1.11.1. Wydatki

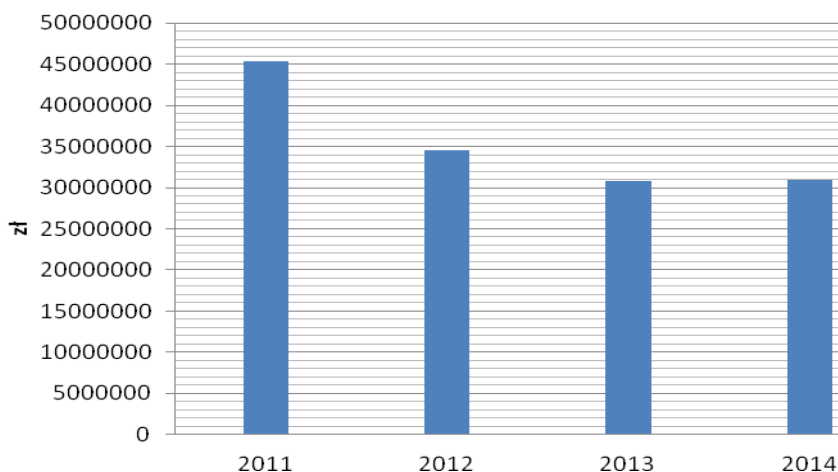
Wydatki Gminy w latach 2011 - 2014 spadły o 32 %.

⁴ <http://gminagrodek.pl/pl/287/0/szlaki-turystyczne.html>

Tabela 14. Wykonanie budżetu wydatków Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem	45 351 132,73	34 549 671,66	30 798 983,31	30 897 377,47
Wydatki w przeliczeniu na 1 - go mieszkańca	4 891,20	3 722,63	3 307,45	3 319,80

Źródło: UG Gródek nad Dunajcem

Rysunek 3. Wydatki Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014

Najwyższy poziom wydatków poniesionych przez Gminę Gródek nad Dunajcem odnotowano w 2011 roku, natomiast najniższy w 2013 roku.

1.11.2. Dotychczasowe działania z zakresu ochrony środowiska

Działania inwestycyjne Gminy Gródek nad Dunajcem z zakresu ochrony środowiska w ostatnich 4 latach dotyczyły głównie modernizacji dróg, budowy, modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Gródku nad Dunajcem i Rożnowie i budowy nowych oczyszczalni w Siennej, Bratkowej - Posadowej i Tropiu. Na w/w cele zostały pozyskane środki m.in. z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Środki przeznaczone na ochronę środowiska pochodziły także z budżetu Gminy Gródek nad Dunajcem

Tabela 15. Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie Gródek nad Dunajcem (według najważniejszych inwestycji) w latach 2011 - 2014

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem	2 858 911,09	3 054 320,48	1 727 970,57	1 059 660,00
Wydatki w przeliczeniu na 1 - go mieszkańca	308,34	329,10	185,57	113,86

Źródło: UG Gródek nad Dunajcem

Spadek wydatków na ochronę środowiska w gminie odnotowano w latach 2012 - 2014 o 63 %

Inwestycje w ochronie środowiska w ostatnich 4 latach dotyczyły głównie finansowania przez Gminę przy udziale środków zewnętrznych :

- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – 87 szt.
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – 21 szt.
- modernizacja dróg gminnych – 2864 mb

2. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA

2.1. Powietrze atmosferyczne

2.1.1. Przepisy prawne

Jakość powietrza atmosferycznego zależy jest od wielu czynników, na które władze gminy a także społeczeństwo gminy Gródek n/Dunajcem nie mają wpływu. Są to m.in. zanieczyszczenia o pochodzeniu allochtonicznym lub ekonomiczne uwarunkowania stosowania paliw jako źródeł ciepła. Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.) dokonuje corocznej oceny poziomów substancji w powietrzu we wszystkich strefach województwa. Klasyfikacja stref jest dokonywana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, wydzielając strefy, dla których poziom:

- poziom substancji nie przekracza poziomów dopuszczalnych i docelowych – klasa **A**.
- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji – klasa **B**
- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe - klasa **C**

oraz dla ozonu

- **klasa D1** – stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

2.1.2. Pomiary zanieczyszczenia powietrza

Według zapisów ww. rozporządzenia w województwie małopolskim klasyfikację dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu PM 2,5 i PM 10, tlenku węgla, benzenu oraz pyłu ołowiu, arsenu, niklu, kadmu i benzo(a)pirenu w pyłe PM 10 oraz ozonu wykonuje się w strefie małopolskiej (PL 1203) do której należy m.in. gmina Gródek n/Dunajcem.

Tabela 16. Wyniki klasyfikacji stref dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia przedstawiono⁵

Nazwa strefy - małopolska	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń - Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	SO ₂	NO ₂	CO	B ₆ H ₆	PM 10	PM 2,5	Pb	As	Cd	Ni	B/a/P
Rok 2013	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: WIOŚ w Krakowie

⁵ http://www.krakow.pios.gov.pl/publikacje/2014/ocena_jakosci_powietrza_2013.pdf

Ocena dla poszczególnych zanieczyszczeń, w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla pyłu, PM 2,5, PM10 i B/a/P wykazuje bardzo wysokie poziomy stężeń. Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, ozon O₃ standardy imisyjne na terenie analizowanej strefy były dotrzymane.

Analiza otrzymanych poziomów stężeń monitorowanych zanieczyszczeń w 2013 r. wskazuje na oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, oddziaływaniem emisji związanej z ruchem pojazdów, szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i niekorzystne warunki klimatyczne⁶.

Tabela 17. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin⁷

Nazwa strefy – małopolska	Klasa strefy dla poszczególnych –ochrona roślin ochrona roślin		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Rok 2013	A	A	A

Źródło: WIOŚ w Krakowie

Ocena strefy wg. tabeli 17 dla pyłu, SO₂, NO_x i O₃ nie wykazuje wysokiego poziomu stężeń.

2.1.3. Źródła zanieczyszczenia powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Gródek n/Dunajcem są:

- procesy technologiczne i procesy energetycznego spalania paliw (na terenie gminy funkcjonują kotłownie komunalne),
- emisja komunikacyjna (ze względu na natężenie ruchu, pojazdy przemieszczające się drogami: drogą wojewódzką nr 975 oraz drogami powiatowymi i gminnymi, które są podstawowym źródłem zanieczyszczenia powietrza), stwarza zagrożenie dla środowiska w pobliżu dróg o znacznym natężeniu ruchu kołowego.
- emisja niska (indywidualne gospodarstwa domowe ogrzewane są poprzez własne kotłownie węglowe lub piece), ma duży wpływ na stan czystości powietrza (benzo/a/piren, pył PM 2,5 i 10), która pochodzi z lokalnych kotłowni, palenisk indywidualnych. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają jakichkolwiek urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową.

Tabela 18. Wykaz obiektów mogących pogorszyć stan środowiska na terenie gminy Gródek n/Dunajcem

Rodzaj obiektu	Ilość	Lokalizacja
Droga wojewódzka	1	Nr 975
Oczyszczalnie ścieków	5	Gródek n/Dunajcem, Bartkowa - Posadowa, Rożnów, Tropie, Sienna
Stacje paliw płynnych i gazowych	1	Bartkowa Posadowa
Ośrodki zdrowia	2	Gródek n/Dunajcem, Rożnów

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

2.1.4. Sieć gazowa

Gmina Gródek n/Dunajcem jest zgazyfikowana w 53,6 % [GUS 2013]. Do sieci gazowej są podłączone budynki mieszkalne i użyteczności publicznej.

Liczba przyłączy do sieci gazowej wskazuje na 6,82 % udział gminy w ogólnej liczbie

⁶ http://www.krakow.pios.gov.pl/publikacje/2014/ocena_jakosci_powietrza_2013.pdf

⁷ http://www.krakow.pios.gov.pl/publikacje/2014/ocena_jakosci_powietrza_2013.pdf

przyłączy do sieci gazowej na terenie powiatu w 2013 roku. Wg. stosunku sieci rozdzielczej na 100 km² powierzchni terenu gminy do długości sieci gazowej jest o 47,22 % wyższy w stosunku do wartości tego wskaźnika odnoszącego się do powiatu.

Tabela 19. Stopień zgazyfikowania powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Wskaźnik	
	100 km ² /długość sieci [km]	liczba przyłączy
Powiat	94,9	23699
Gmina Gródek n/Dunajcem	179,8	1616

Źródło: GUS

Tabela 20. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości zużytego gazu do sieci gazowej i jej długości na terenie powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Ilość zużytego gazu [tys m ³]	Długość sieci gazowej [m]
Powiat	10053,9	1542626
Gmina Gródek n/Dunajcem	380,8	158530

Źródło: GUS

Ilość zużytego gazu na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku stanowiła 3,79 % ogólnie zużytego na terenie powiatu. Natomiast długość sieci gazowej na terenie gminy stanowiła 10,28 % udziału w skali całego powiatu.

Tabela 21. Zużycie gazu na terenie powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku w przeliczeniu na 1 – mieszkańca i korzystającego

Powiat/Gmina	Zużycie gazu [m ³]	
	na 1 mieszkańca	na korzystającego
Powiat	51,7	121,9
Gmina Gródek n/Dunajcem	76,8	143,1

Źródło: GUS

W 2013 roku na 1 mieszkańca gminy Gródek n/Dunajcem przypada zużycie gazu w ilości 76,8 m³, a na korzystającego – 143,1 m³ [GUS 2013]. Pierwsze wskazuje na niższe zużycie o 32,68 % gazu przez statystycznego mieszkańca gminy w stosunku do ogólnego zużycia gazu na terenie powiatu nowosądeckiego. Drugie natomiast także wskazuje na wyższe zużycie gazu przez korzystającego na terenie gminy o 14,81 %.

2.1.5. Wnioski

Wyniki analizy poziomów zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Gródek n/Dunajcem przekraczają dopuszczalne normy. Głównym źródłem zanieczyszczenia antropogenicznego atmosfery jest wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego oraz niska emisja pochodząca głównie z palenisk domowych w wymiarze sezonowym.

Strefa małopolska, do której należy gmina z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i ochrony roślin została zakwalifikowana do klasy A. Wyjątek stanowi klasyfikacja kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM – 2,5 i 10 oraz benzo(a)pirenu, wobec których teren gminy Gródek n/Dunajcem, przynależący ogólnie do strefy małopolskiej zakwalifikowano do klasy C.

Dalsza modernizacja dróg w gminie i zmiana instalacji grzewczych w przyszłości powinny przyczynić się do poprawy stanu atmosfery.

2.2. Hałas

2.2.1. Przepisy prawne

Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013, poz. 1232 z późn.zm.)*, reguluje przepisy dotyczące klimatu akustycznego. Przepisy tych ustaw są wyrazem nowej, spójnej z ustawodawstwem Unii Europejskiej, polityki w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do zagadnień akustycznych, wspomniane akty prawne dostosowują przepisy polskie do regulacji UE, w szczególności znajdującej podstawę prawną w regulacjach zawartych w Dyrektywie w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku (2002 / 49 / EC).

Hałas - dźwięk określany, jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający w danych warunkach (zależy od fizycznych parametrów dźwięku, od nastawienia odbiorcy).

Ocena stanu środowiska w wyniku emisji hałasu dokonywana jest przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w dB., które określa obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w *sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. 2014 poz. 112) i zawiera tabela 22.

Tabela 22. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45

	c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe				
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

2.2.2 Pomiary hałasu

Na terenie gminy Gródek n/Dunajcem nie przeprowadzano pomiaru hałasu komunikacyjnego.

2.2.3. Źródła hałasu

Podstawowe źródła hałasu na terenie gminy Gródek n/Dunajcem :

- źródła stacjonarne, zainstalowane na terenach jednostek organizacyjnych,
- indywidualne i publiczne źródła mobilne (samochody osobowe, ciężarowe, transport komunikacji zbiorowej, transport kolejowy)

Źródłami hałasu w działalności rolniczej są głównie: systemy wentylacyjne (czerpnie, wyrzutnie), sprężarki, pompy i transport.

2.2.4 Wnioski

Największym źródłem hałasu na obszarze gminy Gródek n/Dunajcem jest komunikacja drogowa. Z uwagi na zwiększającą się liczbę pojazdów mechanicznych natężenie hałasu będzie stopniowo wzrastać. Pozostałe źródła hałasu nie są zbyt uciążliwe z racji braku skupisk zakładów przemysłowych lub innych mogących niekorzystnie wpływać na klimat akustyczny gminy.

2.3. Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa

2.3.1. Wprowadzenie

Hydrografię gminy Gródek nad Dunajcem tworzą wody powierzchniowe, które występują w postaci obiektów liniowych i obszarowych. Obiekty liniowe są to cieki powierzchniowe, tzw. wody płynące, wody obszarowe natomiast to zbiorniki wodne.

Gmina położona jest w zlewni rzeki Dunajec (w niewielkiej części przebiegu w korycie naturalnym) ze Zbiornikiem Rożnowskim. W jego zlewni znajduje się cały obszar gminy. Ważniejszymi dopływami są potoki z: Bartkowej, Przydonicy, Lipia i Siennej.

2.3.2. Wody powierzchniowe

Ocenę, jakości wód powierzchniowych Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2011 nr 257 poz. 1545).

Na terenie gminy nie jest usytuowany punkt badania stanu jakości wód powierzchniowych. na terenie gminy Gródek n/Dunajcem nie był prowadzony monitoring wód powierzchniowych.

Należy wspomnieć, iż wg. badania wód w najbliższym punkcie badawczym były prowadzone na rzece :

- Dunajec - Ujście Jezuickie (od zbiornika Czchów do ujścia)

Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego i stanu chemicznego rzek w JCW - ocena za 2013 r. Stan / potencjał ekologiczny badanych wód był dobry na podstawie II klasy elementów biologicznych. Stan chemiczny zaliczono poniżej stanu dobrego. Podobnie stan określono jako dobry przy poziome ufności oceny stanu średniego⁸.

2.3.3. Wody podziemne

Ocenę, jakości tych wód Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 sierpnia 2008 r. w sprawie kryteriów i oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008. Nr. 143 poz. 896).

Wody podziemne rozumie się przez to wody występujące pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skał skorupy ziemskiej. W zależności od głębokości występowania użytkowych poziomów wodonośnych są mniej narażone na zanieczyszczenia niż wody powierzchniowe.

Na terenie gminy Gródek n/Dunajcem nie był prowadzony monitoring wód podziemnych.

Tabela 23. Eksploatacja ujęć wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w 2014 roku

L.p.	Ujęcie wód podziemnych	Głębokość [m]	Ilość pobranej wody [dam ³]
1.	Bujne	30	-
2.	Rożnów	14	8,4
3.	Gródek nad Dunajcem	50	86,3
4.	Tropie	30	11,5
Razem			106,2

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

W 2014 roku z ujęć wody na terenie gminy łącznie pobrano 106,2 dam³ wody dla potrzeb zaopatrzenia mieszkańców, w tym najwięcej z ujęcia w Gródku nad Dunajcem (86,3 dam³). Wg. Spółki Dunajec Sp. z o.o. pobór wody z ujęć odbywa się na podstawie aktualnych pozwoleń wodno - prawnych.

2.3.4. Gospodarka wodno – ściekowa

2.3.4.1. Regulacje prawne gospodarki wodno - ściekowej

Gospodarka ściekowa regulowana jest ustawą z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2006 Nr 123, poz. 858 z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. 2014 poz. 1800), oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych (Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1867) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. 2010 Nr 137 poz.24). Zgodnie z

⁸ <http://www.krakow.pios.gov.pl/monitoring/rzeki.php>

art. 3 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, ścieki wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze. Ścieki powstają w wyniku bytowania człowieka oraz prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i rolniczej (ścieki bytowo – gospodarcze, ścieki przemysłowe, ścieki komunalne, wody opadowe, wody podgrzane).

2.3.4.2. Sieć wodociągowa

Mieszkańcy gminy są zaopatrywani w wodę ujmowaną w 4 ujęciach na tym terenie. Do sieci przyłączone są gospodarstwa domowe i obiekty użytku publicznego.

Liczba przyłączy w 2013 roku do sieci wodociągowej wskazuje na 6,61 % udział gminy w ogólnej liczbie przyłączy do sieci wodociągowej na terenie powiatu. Wskaźnik sieci rozdzielczej przypadającej na 100 km² powierzchni terenu gminy do długość sieci wodociągowej wykazuje przewagę o 20,26 % w stosunku do wartości tego wskaźnika odnoszącego się do terenu powiatu.

Tabela 24. Stopień zwodociągowania powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Wskaźnik	
	100 km ² /długość sieci [km]	liczba przyłączy
Powiat	78,7	19177
Gródek n/Dunajcem	98,7	1267

Źródło: GUS

Tabela 25. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości pobranej wody z instalacji wodociągowej i jej długości na terenie powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Ilość pobranej wody [dam ³]	Długość sieci wodociągowej [km]
Powiat	2092,4	1219,4
Gródek n/Dunajcem	84,8	87,0

Źródło: GUS

Ilość pobranej wody do celów użytkowych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku stanowiła 4,05 % ogólnego zużycia wody przez mieszkańców na terenie powiatu. Natomiast długość sieci wodociągowej na terenie gminy stanowi 7,13 % udziału w skali całego powiatu.

Tabela 26. Zużycie wody na terenie powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku w przeliczeniu na 1 – mieszkańca i korzystającego

Powiat/Gmina	Zużycie wody [m ³]	
	na 1 mieszkańca	na korzystającego
Powiat	9,9	22,1
Gródek n/Dunajcem	9,2	16,8

Źródło: GUS

Ogólnie w 2013 roku na 1 mieszkańca gminy przypada zużycie wody w ilości 9,2 m³, a na terenie powiatu 9,9 m³. To wskazuje na niższe zużycie wody przez statystycznego mieszkańca gminy Gródek n/Dunajcem w stosunku do ogólnego zużycia wody na terenie powiatu nowosądeckiego o 7,61%. W odniesieniu do korzystającego występuje niższe zużycie wody na terenie gminy w stosunku do zużycia na terenie powiatu o 31,55 % [GUS 2013].

2.3.4.3. Systemy melioracyjne

Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie Inspektorat Rejonowy w Nowym Sączu zajmuje się melioracjami ogólnymi. Na terenie miejscowości Tropie działa

spółka wodna. Natomiast melioracjami szczegółowymi na pozostałym terenie zajmują się osoby fizyczne.

Zgodnie z informacją MZM i UW w Krakowie [2015] na terenie gminy występują tereny zdrenowane o łącznej powierzchni 185 ha i rowy melioracyjne o długości 1340 m, w tym ubezpieczonych 1 340 mb. Ogólna powierzchnia zmeliorowana wynosi 198,4 ha

Tabela 27. Długość poszczególnych cieków na terenie gminy Gródek nad Dunajcem i stopień uregulowania

L.p.	Nazwa cieku	Odbiornik	Długość cieku [m]		Uregulowane odcinki cieku				Nieuregulowane odcinki cieku			
			ogółem [m]	w tym odcinków uregulowanych	długość [m]	kilometraż		miejscowości przez które ciek przepływa	długość [m]	kilometraż		miejscowości przez które ciek przepływa
						od	do			od	do	
1	Glinik	Dunajec	1090	-	-	-	-	-	1090	0+000	1+090	Gródek n/Dunajcem
2	k/Augustyna	Dunajec	2600	1700	1700	0+000	1+700	Roztoka Brzeziny	-	-	-	-
				-	-	-	-	-	900	1+700	2+600	Roztoka Brzeziny
3	Od Stawu	k/Augustyna	1400	-	-	-	-	-	1400	0+000	1+400	Roztoka Brzeziny
4	Od Wiatrowic	k/Augustyna	800	-	-	-	-	-	80	0+001	0+080	Tropie
				-	-	-	-	-	720	0+080	0+800	Bujne
5	Podbojanka	Palesnianka	3900	-	-	-	-	-	2880	1+140	4+000	Roztoka Brzeziny
6	Podolanka	Przydonicki	5250	-	-	-	-	-	5250	0+000	5+250	Podole Górowa
7	Radajowice	z Radajowic	3980	-	-	-	-	-	3980	0+000	3+980	Rożnów
8	z lasu	z Posadowej	1440	-	-	-	-	-	1440	0+000	1+440	Bujne
9	z Nowej Wsi	Podolanka	2240	-	-	-	-	-	696	0+000	0+696	Podole Górowa
									376	0+696	1+072	Bartkowa Posadowa
									1168	1+072	2+024	Podole Górowa
10	z Posadowej	Podolanka	3030	-	-	-	-	-	400	0+000	0+040	Bartkowa Posadowa
									2630	0+040	3+030	
11	Zbęcki	Dunajec	2800	-	-	-	-	-	2236	0+000	2+236	Lipie
				-	-	-	-	-	564	2+236	2+800	Jelna

Źródło : MZMiUW [2015]

2.3.4.4. Sieć kanalizacyjna

Ścieki z gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków komunalnych w Bratkowej - Posadowej, Gródku nad Dunajcem, Rożnowie, Siennej i Tropiu. W 2013 roku na oczyszczalnię ścieków odprowadzono łącznie 98,0.dam³ ścieków.

Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej wskazuje na 2,44 % udział gminy w ogólnej liczbie przyłączy do sieci na terenie powiatu w 2013 roku. Wg. stosunku sieci rozdzielczej przypadającej na 100 km² powierzchni terenu gminy do długości sieci kanalizacyjnej jest wskaźnik ten jest niższy o 49 % w stosunku do wartości tego wskaźnika odnoszącego się do powiatu [GUS 2013].

Tabela 28. Stopień skanalizowania powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Wskaźnik	
	100 km ² /długość sieci [km]	liczba przyłączy
Powiat	47,1	13077
Gmina Gródek n/Dunajcem	24,0	319

Źródło: GUS

Tabela 29. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości ścieków odprowadzonych do kanalizacji sanitarnej i jej długości na terenie nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku

Powiat/Gmina	Ścieki odprowadzone [dam ³]	Długość sieci kanalizacyjnej [km]
Powiat	2929,0	729,6
Gmina Gródek n/Dunajcem	98,0	21,2

Źródło: GUS

Ilość ścieków odprowadzonych na oczyszczalnię na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku stanowiła 3,35 % ogólnie odprowadzonych na terenie powiatu. Natomiast długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy stanowi 2,91 % udziału w skali całego powiatu [GUS 2013].

2.3.4.5. Główne źródła zanieczyszczeń

Znaczącym zagrożeniem dla stanu sanitarnego wód powierzchniowych na terenie gminy stała się nie w pełni rozwinięta gospodarka ściekowa oraz niewłaściwe stosowanie organicznych nawozów: gnojowicy i obornika, a także rolnicze wykorzystywanie ścieków bez zachowania wymogów ochrony środowiska.

2.3.5. Wnioski

Gmina Gródek n/Dunajcem posiada zasoby wodne, które wymagają w szczególności ochrony dla ich użytkowania. To wynika m.in. ze względu na niedostatecznie rozwiniętą sieć kanalizacyjną i konieczne podjęcie działań inwestycyjnych dla jej rozbudowy w celu ujęcia i odprowadzania ścieków na zmodernizowane i wybudowane oczyszczalnie ścieków, a także dalsza budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla zwiększenia zasięgu obsługi gospodarstw domowych.

2.4. Odpady

2.4.1. Przepisy prawne

Obowiązek planowania gospodarki odpadami został sformułowany w uchwalonej przez Sejm RP ustawie z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013, poz. 21 z późn.zm.). Powszechna zasada gospodarowania odpadami (art. 18 ustawy o odpadach) brzmi:

„1. Każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia.

2. Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec, posiadacz odpadów w pierwszej kolejności jest obowiązany poddać odzyskowi.

3. Odzysk, o którym mowa w ust. 2, polega w pierwszej kolejności na przygotowaniu odpadów przez ich posiadacza do ponownego użycia lub poddaniu recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych – poddaniu innym procesom odzysku.

4. Przez recykling rozumie się także recykling organiczny polegający na obróbce tlenowej, w tym kompostowaniu, lub obróbce beztlenowej odpadów, które ulegają rozkładowi biologicznemu w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów, w wyniku,

której powstaje materia organiczna lub metan; składowanie na składowisku odpadów nie jest traktowane, jako recykling organiczny.

5. Odpady, których poddanie odzyskowi nie było możliwe z przyczyn, o których mowa w ust. 3, posiadacz odpadów jest obowiązany unieszkodliwić.

6. Składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn, o których mowa w ust. 3

7. Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.”

Zapobieganie powstawaniu odpadów komunalnych można realizować m.in. poprzez:

- edukację i oddziaływanie na decyzje konsumenckie mieszkańców w zakresie: o ograniczania zbędnych zakupów, o wybierania produktów trwałych i o niższej zawartości substancji szkodliwych;
- edukację i promowanie zapobiegania powstawaniu odpadów w instytucjach, poprzez: o upowszechnienie zielonych zamówień publicznych o wdrażanie systemów zarządzania środowiskiem (np. EMAS) 72
- promowanie i wsparcie instytucjonalne i proceduralne dla ponownego użycia, (m.in. wsparcie dla usług opartych na naprawach, wypożyczalnie, giełdy używanych sprzętów itd.);
- oddziaływanie na producentów produktów i opakowań (wdrażanie nowych technologii i ekoprojektowanie na wszystkich etapach cyklu życia).

Zgodnie z Dyrektywą 91/156 EEC od roku 2002 w krajach Unii Europejskiej zabronione jest składowanie odpadów bez wcześniejszego ich przetworzenia. Podstawowymi kierunkami działań będzie zmniejszanie ilości odpadów do wywiezienia poprzez selektywną zbiórkę i zagospodarowanie odpadów oraz stworzenie nowoczesnych zakładów wykorzystujących i unieszkodliwiających odpady. Zgodnie z powyższym na składowiskach przewiduje deponowanie odpadów wyłącznie przetworzonych, tzn. takich, w których zawartość frakcji organicznych nie przekracza 5%, a wartość opałowa nie jest wyższa niż 6000 kJ/kg. Odpady organiczne powinny być w całości kompostowane.

Rozwiązania dotyczące gospodarki odpadami w gminie zostały przyjęte Uchwałą Rady Gminy Gródek n/Dunajcem XXXIV/202/2013 Rady Gminy Gródek nad Dunajcem z dnia 30 stycznia 2013r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gródek nad Dunajcem

2.4.2. Odpady komunalne

Odpady komunalne z terenu gminy są odbierane przede wszystkim przez Spółkę Surpap Sc. ul., Wyspiańskiego 3, 33-300 Nowy Sącz oraz FHU Dimarco ul. Iwkowa 482, 32-861 Iwkowa. Odpady te przez znaczną część mieszkańców są gromadzone w workach z tworzywa sztucznego o poj. 60 - 120 m³, a w mniejszości w pojemnikach o poj. 120 dm³.

Zmieszane odpady komunalne na terenie gminy odbierane przez Spółkę Surpap Sc. ul., Wyspiańskiego 3, 33-300 Nowy Sącz bez przeładunku transportowano w latach 2011 - 2013 do instalacji Spółki Nova Sp. z o.o. w Nowym Sączu przy ul. Tarnowskiej 120, w celu odzysku i unieszkodliwiania. Natomiast zmieszane odpady komunalne odbierane na terenie gminy przez FHU Dimarco ul. Iwkowa 482, 32-861 Iwkowa poddawano odzyskowi na terenie powiatu brzeskiego, a unieszkodliwianiu w instalacji Spółki Nova Sp. z o.o. w Nowym Sączu przy ul. Tarnowskiej 120, 33 – 300 Nowy Sącz.

Tabela 30. Zestawienie ilości zebranych nieselektywnie odpadów komunalnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014

Okres	2011				2012				2013				2014			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
	Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]			
Niesegregowane odpady komunalne	55,14	121	198	60	83	162	274,7	83	71,03	125,64	179,72	141,54	107,07	145,4	232,12	165,51

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Największą ilość zmieszanych odpadów zebrano na terenie gminy w 2014 roku, natomiast najmniejszą w 2013 roku. Ogólnie w latach 2011 – 2014 odnotowano na terenie gminy wzrost ilości zebranych odpadów o 216 Mg.

Tabela 31. Zestawienie ilości zebranych selektywnie odpadów komunalnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014

Okres	2011				2012				2013				2014			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kwartał
	Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]			
Papier i tektura	3,1	8,3	9,5	5,0	3,5	6,0	5,9	4,2	4,2	6,2	7,0	4,5	3,752	4,87	6,455	4,937
Szkló	30,2	54,2	58,3	26,0	12,7	50,3	45,2	11,8	13,4	42,6	47,6	11,8	11,387	18,46	17,585	12,537
Tworzywa sztuczne	13,0	18,5	19,2	10,4	11,6	14,2	12,5	7,6	11,6	16,8	17,2	12,1	10,305	15,29	17,745	13,437
Metale	1,6	2,0	1,8	1,5	1,5	2,0	2,3	0,8	0,21	0,5	0,7	0,29	0,027	0,02	0,025	0,017
Odpady ulegające biodegradacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,4	7,6	14,8	-	26,91	25,92	3,45

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Największą ilość odpadów selektywnie zebrano na terenie gminy w 2011 roku, natomiast najmniejszą w 2012 roku. Ogólnie w latach 2011 – 2014 odnotowano na terenie gminy spadek ilości zebranych odpadów o 69,47 Mg.

Zbierane selektywnie odpady komunalne na terenie gminy przez Spółkę Surpap Sc. ul., Wyspiańskiego 3, 33-300 Nowy Sącz były przekazywane do odzysku firmie IMP POLOWAT w Bielsku Białej (tworzywa sztuczne), Krynicki Recykling w Olsztynie (szkló), Alu-met w Nowym Sączu (metale), Świecie Recykling w Świecie (papier).

Tabela 32. Zestawienie ilości zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014

Okres	2011				2012				2013				2014			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
	Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]				Ilość [Mg]			
Odpady wielkogabarytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,77	-	-	22,872	-
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	-	-	12,084	-	-	-	2,516	-	-	-	2,28	-	-	-	4,4	-

Źródło: UG Gródek n/Dunajcem

Największą ilość odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebrano na terenie gminy w 2013 roku, natomiast najmniejszą w 2012 roku. Ogólnie w latach 2011 – 2014 odnotowano na terenie gminy wzrost ilości zebranych odpadów o 15,19 Mg.

Znaczny udział stanowiły nieruchomości na terenie, których odpady gromadzone były w workach z tworzywa sztucznego (poj. 120 dm³).

Odbiór odpadów komunalnych z terenu obiektów infrastruktury realizowany jest przez Spółkę Surpap Sc. ul., Wyspiańskiego 3, 33-300 Nowy Sącz. Odpady wytwarzane w obiektach infrastruktury gromadzone są w workach o poj. 120 m³ (za wyjątkiem cementarzy w kontenerach 2,2 m³). Odpady wytwarzane w obiektach infrastruktury gromadzono w

kontenerach 1,1 m³, ustawionych w sąsiedztwie szkół. Zbierane odpady niesegregowane na terenie gminy były transportowane do Spółki NOVA Sp. z o.o. w Nowym Sączu przy ul. Tarnowskiej 120 w celu odzysku i unieszkodliwiania.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku odpady komunalne gromadzone w sposób nieselektywny i selektywny na terenie gminy Gródek nad Dunajcem są odbierane dwa razy w miesiącu.

2.4.3. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym

Prognozowanie dotyczące ilości odpadów niebezpiecznych możliwych do wytworzenia na terenie gminy jest trudne i zależy od wielu czynników, głównie ekonomicznych. Uwarunkowane jest również rozwojem gospodarczym zarówno kraju jak i poszczególnych sektorów przemysłu. Brak w przeszłości kompleksowego systemu zbierania i unieszkodliwiania tych odpadów powodował najczęściej wrzucanie tych odpadów przez mieszkańców do pojemników na odpady komunalne, skąd wywożono do instalacji odzysku i unieszkodliwiania.

2.4.4. Wnioski

Zdecydowana większość odpadów jest gromadzona na terenie gminy w formie zmieszanej w workach i pojemnikach. Odpady są odbierane przez podmioty uprawnione i wywożone poza teren gminy w celu ich odzysku i unieszkodliwiania. Odpady komunalne były przekazywane w szczególności do Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami znajdującego w obszarze nowosądeckim.

2.5. Gleby

2.5.1. Wprowadzenie

Na stan gleb ma wpływ wiele czynników zewnętrznych, m.in.: procesy erozyjne, emisja gazów i pyłów, oraz prowadzona gospodarka rolna (nawożenie, stosowanie środków ochrony roślin). Niebagatelne znaczenie ma również świadomość ekologiczna użytkowników gruntów.

Tabela 33. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Gródek nad Dunajcem

Rodzaj użytków	Powierzchnia [ha]	Udział
		[%]
ogółem	8819	-
- użytki rolne	4616	52
• grunty orne	3361	73
• łąki trwałe	82	2
• pastwiska trwałe	647	14
• sady	250	5
• pozostałe użytki rolne	276	6
- lasy i grunty leśne	2926	33
- pozostałe grunty	1188	13
- nieużytki	57	1

Źródło: GUS

W powyższym zestawieniu w ogólnym użytkowaniu największy udział przypada na grunty orne 73 %, a najmniejszy na nieużytki 1 %. Wśród gruntów ornyczych największy udział stanowią pastwiska trwałe 14 %, a najmniejszy przypada na łąki trwałe 2 %.

2.5.2. Typy gleb

Warunki glebowe na terenie gminy są bardzo zróżnicowane. W dużej mierze wynika to ze zróżnicowania podłoża geologicznego, morfologii oraz pośrednio z bogactwa szaty roślinnej i zmienności czynników antropogenicznych.

W zależności od podłoża skalnego, na terenie gminy występują:

- gleby piaszczysto – kamieniste, o dobrej przepuszczalności – podłoże stanowią gruboziarniste piaskowce i zlepieńce,
- gleby gliniasto – ilaste, o słabej przepuszczalności – podłoże stanowią skały ilaste,
- gleby bezszkieletowe, o słabej przepuszczalności – podłoże stanowią lessopodobne utwory pyłowo – ilaste,
- gleby powstałe na podłożu cienkoławicowych utworów piaskowcowo – łupkowych.

Pod względem typologicznym na obszarze gminy występują gleby:

- biellicowe (skrytobielicowe i właściwe),
- płowe (biellicowane i właściwe),
- brunatne (kwaśne, wylugowane),
- pseudoglejowe (biellicowane),
- gruntowo – glejowe (glejowe właściwe, mułowo – glejowe, murszowo – glejowe),
- mady i pararendziny.

Dominującym typem gleb na obszarze gminy są gleby brunatne wylugowane o spoiwie nie węglanowym (Gródek nad Dunajcem, Górowa, Podole, Przydonica, Rożnów, Wilkonosza) lub w mniejszym stopniu węglanowym (Jelna, Lipie, Przydonica, Zbyszyce). Występują również gleby brunatne właściwe (Bartkowa Posadowa) oraz w niewielkim stopniu gleby pseudobielicowe [GPOS 2010]. Czy jest nowsze opracowanie

Tabela 34. Klasy bonitacyjne użytków rolnych

Rodzaj użytków	Oznaczenie	Klasa bonitacyjna/powierzchnia [ha]									
		I	II	III	IIIa	IIIb	IV	IVa	IVb	V	VI
Grunty orne	R	-	3,38		69,26	217,2		1052	1164	754,3	88,72
Łąki trwałe	Ł	-	-	3,37	-	-	32,78	-	-	36,72	11,22
Pastwiska trwałe	Ps	-	0,78	11,87	-	-	239,7	-	-	368,8	28,17
Sady	S	-		0,953	2,838	13,77	61,21	81,2	41,71	40,57	8,26

Źródło : Starostwo Powiatowe

2.5.3. Monitoring gleb

Badania właściwości agrochemicznych gleb w Polsce prowadzi Krajowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Wesolej. Wraz z 17 Okręgowymi Stacjami obejmuje swoim zasięgiem obszar całego kraju. Obszarem powiatu nowosądeckiego zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Krakowie. Do zadań Stacji należy między innymi:

- wykonywanie analiz gleb, roślin, produktów rolnych i leśnych;
- doradztwo w sprawach nawożenia;
- wykonywanie badań jakości nawozów;
- wykonywanie ekspertyz i wydawanie opinii dotyczących zasobności gleb, składu chemicznego roślin i nawozów oraz prawidłowego stosowania nawozów;
- prowadzenie działalności szkoleniowej w powyższym zakresie.

Ponadto badania określające zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo prowadzone są przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, które obejmują m.in. :

- nawożenie, żyzność gleb
- rozpoznanie i ochronę przestrzeni rolniczej.

Zapisywane w systemie numerycznym informacje o glebach obejmują ich właściwości geomorfologiczne, stan agrochemiczny, stopień podatności na procesy degradacji, zwłaszcza erozję, skażenie metalami ciężkimi i siarką oraz niektórymi szkodliwymi substancjami organicznymi.

Na terenie gminy Gródek n/Dunajcem nie prowadzono monitoringu chemizmu gleb ornych. Najbliższy punkt w którym prowadzono takie badania w latach 1995 – 2010 znajduje się na terenie gminy Tymbark w miejscowości Tymbark.

Tabela 35. Skład chemiczny gleb w badanym punkcie na terenie gminy Tymbark

Badany wskaźnik	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Odczyn	pH	5.9	6.6	6.3	6.1
Azot ogólny	%	0.174	0.188	0.226	0.241
Fosfor	%	5.0	8.3	18.2	2.8
Wapń	%	0.25	0.30	0.34	0.28
Magnez	%	0.85	0.77	0.61	0.67
Potas	%	0.38	0.28	0.25	0.25
Sód	%	0.015	0.016	0.020	0.017
Kadm	mg*kg ⁻¹	0.95	0.87	0.73	0.74
Miedź	mg*kg ⁻¹	23.5	26.0	31.9	24.0
Chrom	mg*kg ⁻¹	39.5	42.0	45.5	46.8
Nikiel	mg*kg ⁻¹	71.0	82.3	83.8	70.8
Ołów	mg*kg ⁻¹	36.1	32.7	40.0	40.6
Cynk	mg*kg ⁻¹	110.0	121.7	130.5	119.0

Źródło : http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=427

Odczyn pH (H₂O) wahał się od 5,9 do 6,1, co wykazało nieznaczny wzrost. Zawartość fosforu, magnezu i potasu ulega spadkowi. Podobnie kadmu i niklu. Natomiast zauważalny jest wzrost zawartości w badanych glebach azotu, wapnia i sodu, mikroelementów (miedzi, chromu, ołowiu i cynku).

2.5.4. Wnioski

Gleby na terenie gminy Gródek nad Dunajcem odpowiadają średnim korzyściom w produkcji rolnej. Dominującą klasą bonitacyjną gleby to IVb. Gleby wymagają odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, w tym odpowiednich dawek nawożenia dla prawidłowego wzrostu roślin uprawnych oraz utrzymania na odpowiednim poziomie zasobności gleby. Konieczne jest zatem nawożenie, wapnowanie ze względu na ich kwaśny odczyn.

2.6. Zasoby surowców mineralnych

2.6.1. Wprowadzenie

Zróżnicowana budowa geologiczna Małopolski będąca wynikiem długiej geologicznej ewolucji wiąże się z dużą różnorodnością surowców mineralnych występujących na obszarze województwa, a szczególnie w obrębie Monokliny Śląsko-Krakowskiej.

2.6.2. Występowanie kopalin

Budowa geologiczna i tektonika oraz urozmaicona morfologia Karpat fliszowych, w obrębie których usytuowana jest m.in. gmina Gródek nad Dunajcem zasadniczo rzutują na występowanie surowców mineralnych. Zalegające tu piaskowce występują we wszystkich jednostkach strukturalnych Karpat fliszowych i w różnych dziedzinach budownictwa i drogownictwa, w zależności od ich właściwości technologicznych. Zestawienie złóż kopalin oraz ich zasobów zawiera tabela poniżej.

Tabela 36. Zestawienie zasobów kopalin na terenie gminy Gródek nad Dunajcem⁹

Typ kopaliny	Lokalizacja	Stan zagospodarowania	Zasoby [tys.t]
Piaski i żwiry	Czchów II	złoże rozpoznane wstępnie	17104,52
	Rożnów - Brzeg	Złoże eksploatowane okresowo	124,81
	Rożnów - Dwory II	eksploatacja została zaniechana	38,3
	Rożnów - Dwory III	złoże zagospodarowane	461,47
	Zagórze 1	złoże zagospodarowane	94,48
	Zagórze 2	złoże rozpoznane szczegółowo	351,42
	Zagórze 3	złoże rozpoznane szczegółowo	648,59

2.7. Zagrożenia naturalne

2.7.1. Osuwiska

Z zagrożeniem spowodowanym przez intensywne i długotrwałe opady łączy się występowanie osuwisk. Zjawiska ekstremalne jakimi są powodzie często stanowią czynnik, który gwałtownie zmienia warunki wodne na zboczach i powoduje uruchomienie ruchów osuwiskowych. Budowa geologiczna (utwory fliszowe), znaczne nachylenia stoków, miększe pokrywy zwietrzelinowe, sprzyjają powstawaniu na terenie gminy licznych osuwisk. Szacuje się, że w granicach gminy zlokalizowanych jest ok. 54 osuwisk. Programem naprawczym objęta została jedynie ich niewielka część.

⁹ Pismo PIG 2015

Tabela 37. Wykaz osuwisk na terenie gminy Gródek n/Dunajcem

L.p.	Numer ewidencyjny	Lokalizacja			Rodzaj materiału	Rodzaj osuwiska	Stopień aktywności	Parametry osuwiskowe						Użytkowanie terenu	Liczba budynków zabudowy (m- mieszkanie, g- gospodarzkiej, p- użyteczności publicznej, u- przemysłowo - usługowej, z - zabytkowej, i - innej)
		Miejscowość	Dane lokalizacyjne	Współrzędne geograficzne				Powierzchnia[ha]	Długość [m]	Szerokość [m]	Rozpiętość pionowa [m]	Nachylenie °	Azymut °		
1	1210032-3	Bartkowa - Posadowa	-	20°43'49,2"E 49°45' 24,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	31,55	660	910	85	7,4	180	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	54m,5g
2	1210032-8	Bartkowa - Posadowa	posesje 222,223,287,288,3 14	20°44'27,7"E 49°45' 07,7"N	zwietrzelina	insekwentne	aktywne	5,11	220	250	75	18,8	340	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	7m, 5g
3	1210032-24	Bartkowa - Posadowa	stok N od cmentarza	20°45'54,2"E 49°45' 34,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	13,6	510	430	100	11	175	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	12m, 9g, p, z
4	1210032-25	Bartkowa - Posadowa	300 m na NE od cmentarza	20°46'08,6"E 49°45' 43,0"N	zwietrzelina na skalnym podłożu	złożone	aktywne	3,1	180	192	83	13	165	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	-
5	1210032-28	Bartkowa - Posadowa	działki 208, 209	20°46'08,6"E 49°45' 43,0"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	0,8	190	40	46	13,6	230	lasy, krzewy, łąki, pastwiska	1g, 1u
6	1210032-29	Bartkowa - Posadowa	działki 209, 211/2,225/2	20°44'40,1"E 49°45' 49,6"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	4,55	320	180	64	11,3	220	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	2m, 2g
7	1210032-47	Bartkowa - Posadowa	Nr działki 183/1(część E),181, 186,184,189,192, 643 i in.	20°44'13,7"E 49°45' 43,3"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	12,31	800	250	90	6,4	340	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	4m,5g
8	1210032-43	Glinka	Działka nr 50.18,22 (i inne) Glinka 215	20°45'352"E 49°44' 55,9"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	3,7	330	160	81	12,7	345	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	2m,2g
9	1210032-15	Gródek n/Dunajcem	osiedle Zbęk	20°44'26,3"E 49°43' 53,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	3,5	172	224	87	16	149	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska	2m, 4g
10	1210032-22	Gródek n/Dunajcem	Stany	20°44'48,18"E 49°45' 03,15"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	2,2	200	250	50	12	25	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska,	2m, 1g

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

															nieużytki	
11	1210032-23	Gródek n/Dunajcem	-	20°44'07,9"E 49°44' 00,6"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	8,4	420	311	97	12	10	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska	1m, 1g	
12	1210032-36	Gródek n/Dunajcem	południowe stoki góry z kotem 455,7	20°44'47,89"E 49°44' 09,43"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	18,45	790	348	136	10	215	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, nieużytki	1m, 3g, 1i	
13	1210032-37	Gródek n/Dunajcem	południowe stoki góry z kotami	20°44'29,1"E 49°44' 21,4"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	37,75	950	533	145	9,5	200	lasy, krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska, sady, nieużytki	12m, 10g	
14	1210032-44	Gródek n/Dunajcem	Koszarka	20°44'30,6"E 49°45'07,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożony i obsekwentny	aktywne	12,9	460	420	98	12	23	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	ok. 30m,12g	
15	1210032-45	Gródek n/Dunajcem	Koszarka, część północna	20°44'30,6"E 49°45'07,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożony i obsekwentny	aktywne	18,9	400	550	102	14,3	320	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	ok. 30m,10g	
16	1210032-48	Gródek n/Dunajcem	Droga gminna Gródek nad Dunajcem - Zbęk	20°44'48,8"E 49°43'57,1"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentny	aktywne	2,64	255	220	57,5	13	215	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m	
17	1210032-49	Gródek n/Dunajcem	Droga gminna Gródek nad Dunajcem - Zbęk	20°43'57,4"E 49°43'50,1"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentny	aktywne	3,79	320	200	67	11,8	215	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki		
18	1210032-50	Gródek n/Dunajcem	Skala	20°43'57,4"E 49°43'50,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożony	aktywne	7,67	350	430	67	10,5	300	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	5m,4g	
19	12-10-032-51	Habalina Sarys	-	20°41'08,4"E 49°47' 55,3"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	2,2	330	70	75	13,5	230	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	2m,1g	
20	1210032-16	Jelna		20°42'36,62"E 49°42' 30,74"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	3,7	345	110	85	14	70	krzewy, grunty orne, łąki, pastwiska	2m, 5g	
21	1210032-1	Jelna	Jelna osiedla Targowiska (1)	20°44'36,7"E 49°42'26,4"N	zwietrzelinowy	Asekwentne/insekwentne	aktywne	0,016	15	12	6	22	336	krzewy, łąki,		
22	1210032-1	Jelna	Jelna osiedla Targowiska(2)	20°44'36,7"E 49°42'26,4"N	zwietrzelinowy	Asekwentne/insekwentne	aktywne	0,015	15	10	5	18,4	310	krzewy, łąki,		

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

23	1210032-7	Lipie	lipie 36 przy drodze 975	20°42'51,7"E 49°43' 30,8"N	skalno- zwietrzelinowy	obsekwentne	aktywne	0,63	85	120	50	17,6	340	lasy, krzewy, łąki, pastwiska, nieużytki	1m, 1g, 1i
24	1210032-12	Lipie	-	20°43'18,93"E 49°43' 40,55"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	4,6	350	185	97	14	290	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	4m
25	1210032-13	Lipie	-	20°43'20,1"E 49°43' 34,2"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	2,7	200	170	50	13	210	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	7m, 6g, 1u
26	1210032-38	Lipie / Jelna	ok. 50 na NE od szkoły w Lipiu	20°44'07,33"E 49°43' 26,57"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone/ insekwentne	aktywne	18,05	329	872	107	19	165	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	4m, 3g, 1i
27	1210032-9	Podole	Podole 17	20°46'59,8"E 49°44' 28,9"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	5,38	480	150	88	10,4	190	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	1m, 1g
28	1210032-11	Przydonica	Gawroniec	20°46'26,8"E 49°44' 29,3"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	8,8	330	450	70	12	270	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska	3m, 3g
29	1210032-17	Przydonica	Zbęk	20°45'08,5"E 49°43' 12,4"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	0,4	68	112	28	22	18	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g
30	1210032-21	Przydonica	-	20°46'04,6"E 49°43'48,7"N	skalno- zwietrzelinowy	konsekwentne	aktywne	7,3	190	420	68	14	175	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g
31	12-10-032-39	Przydonica	Przydonica 70	20°46'04,26,8" E 49°44'48,29,3" N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	28,7	690	610	129	10,6	85	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska,	7-14m, 9g
32	12-10-032-40	Przydonica	Gawroniec 68	20°46'46,4"E 49°44'37,8"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne złożone	aktywne	8,4	500	270	87	9,9	260	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m,5g
34	12-10-032-41	Przydonica	-	20°46'33"E 49°43'28,3"N	skalno- zwietrzelinowy	złożony	aktywne	3,1	150	340	51	18,8	225	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	7m,5g
35	12-10-032-42	Przydonica	-	20°46'53,7"E 49°43'23,4"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	2,93	200	220	47	13,2	180	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	
36	1210032-6	Roztoka - Brzeziny	Roztoka - Brzeziny 10	20°44'24,9"E 49°47'42,7"N	skalno- zwietrzelinowy	obsekwentne	aktywne	1,97	250	70-40	59	13,4	170	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

37	1210032-26	Rożnów	Rożnów - Wiesółka	20°42'03,67"E 49°45'41,76"N	zwietrzelnina na skalnym podłożu	insekwentne	aktywne	0,4	150	40	45	16	40	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 2g
38	1210032-33	Rożnów	Rajdowice działka 47	20°43'10,6"E 49°46'45,7"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	6,5	290	240	99	19,5	190	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g
39	1210032-34	Rożnów	prz ydrodze na Klecie	20°42'0,3"E 49°45'31"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	9,6	510	200	136	14,9	270	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	2m, 2g
40	1210032-1	Rożnów - Wiesółka	Wiesółka	20°43'02,4"E 49°45'32,9"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone/ insekwentne	aktywne	4,46	220	250	62	15,7	330	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	4m, 3g
41	12-10-032-0014	Skala	-	20°43'02,4"E 49°45'32,9"N	skalno- zwietrzelinowy		aktywne	5,7	290	250	53	10	180	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	11m,5g
42	1210032-4	Tropie	Wiatrowice 47	20°41'19,9"E 49°47'33,6"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	3,32	225	190	74,5	18,3	185	lasy, krzewy, łąki, pastwiska, nieużytki	3m, 5g, 1p
43	1210032-5	Tropie	Tropie - Borek 67	20°42'48,8"E 49°48'05,2"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	0,97	190	80	41	12,2	145	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g
44	1210032-27	Tropie	Osiedle Molkowej	20°40'20,16"E 49°47'52,22"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	6,3	370	260	101	20	200	lasy, grunty orne	1m, 1g
45	1210032-30	Tropie	Wiatrowice działki 121,125,143,	20°40'56"E 49°47'41"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	2,68	410	120	90	12,4	130	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	3m, 3g
46	12-10-032-46	Tropie	-	20°42'14,6"E 49°45'43,5"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	23	500	150	85	60	210	zarosła krzewiaste, łąki, i pastwiska grunty orne	24m,7g
47	12-10-032-52	Tropie	-	20°40'17,9"E 49°47'54,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	1,35	225	50	52	50	135	lasy zarosła krzewiaste, łąki, i pastwiska grunty orne	4m,1g
48	1210032-2	Wiesółka	działka 451 powyżej drogi powiatowej	20°43'18,6"E 49°45'34,3"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	1,14	49	28	35	10,5	170	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 2g
49	1210032-10	Zagórze	Zagórze 242	20°41'22,1"E 49°46'59,7"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	0,04	45	20	26	33	350	lasy, krzewy	-

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

50	1210032-31	Zagórze	dziłka 272, 273, 298, 299,300,349	20°44'30,6"E 49°45'07,1"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	1,68	130	150	31	13,4	170	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, sady, nieużytki	5m, 6g
51	1210032-32	Zagórze	Zagórze 192, działki 285/2, 283 i inne	20°40'51,1"E 49°46'33,0"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	6,14	380	220	81	12	200	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	2m, 3g
52	1210032-18	Zbyszyce	Wilkosza	20°40'28,3"E 49°42'47,1"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	0,3	37	160	17	13	5	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	2m
53	1210032-19	Zbyszyce	Wilkosza	20°40'55,4"E 49°42'44,4"N	skalno- zwietrzelinowy	insekwentne	aktywne	5,8	375	200	74	10	330	lasy, krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	2m, 2g
54	1210032-20	Zbyszyce	Wola Kurowska w pobliżu drogi wojewódzkiej 975	20°41'01,3"E 49°42'20,0"N	skalno- zwietrzelinowy	złożone	aktywne	6,8	387	275	80	11	75	krzewy, łąki, grunty orne, pastwiska, nieużytki	1m, 1g

Źródło : UG Gródek nad Dunajcem

Duże nachylenia stoków, znaczne miąższości okryw zwietrzelinowych i obecność wychodni nasiąkliwych łupków są przyczyną powstawania na terenie gminy licznych ruchów osuwiskowych na terenie o łącznej powierzchni 376 ha.

Rysunek 4. Lokalizacja osuwisk zinwentaryzowanych w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej¹⁰

Często obejmują one duże powierzchnie stoków i zboczy o znacznym spadku. Dominują płytkie zsuwy zwietrzliny przemieszanej z rumoszem skalnym. Duże powierzchnie tego rodzaju występują na stokach w Bartkowej - Posadowej, Gródku nad Dunajcem, Rożnowie, Tropie, Przydonicy, Lipiu i w Zbyszycach. Mniejsze rozpowszechnione są na stokach na terenie całej gminy.

2.7.2. Powódzie

Rzeki województwa małopolskiego charakteryzuje duża zmienność, niespotykana w innych regionach kraju. Szczególnie wyraźnie jest to widoczne w odniesieniu do rzek karpackich, które cechuje mała bezwładność procesu hydrologicznego objawiająca się częstymi i znacznymi zmianami stanów wody oraz znacznym potencjałem powodziowym przy wyraźnej przewadze wezbrań letnich nad zimowymi.

Zagrożenie powodziowe na obszarze gminy stwarza rzeka Dunajec, potok Jelnianka i potok Podolanka. Do obszarów szczególnie zagrożonych powodzią na terenie gminy Gródek nad Dunajcem: Tropie z szacunkową liczbą 26 osób, Rożtoka – Brzeziny z szacunkową liczbą 32 osób, Rożnów z szacunkową liczbą 120 (przy łącznej szacunkowej liczbie 368 osób z terenu całej miejscowości), Bartkowa – Posadowa, Gródek nad Dunajcem i Zbyszycy. Przewidywana głębokość zalania budynków waha się od $\leq 2,0$ m do $>2,0$ m.¹¹

Średni udział zasilania rzek, potoków i strumieni przez wody powierzchniowe w odpływie całkowitym na terenie powiatu nowosądeckiego wynosi ponad 65 % całej ilości wód zlewających się w koryta rzek [GPOŚ 2010].

Dla zmniejszenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy występuje zbiornik zaporowy posiadających rezerwę powodziową.

¹⁰ <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

¹¹ Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej 2015

Na terenie gminy rzeki, potoki, strumienie oraz ciekі wodne nie posiadają wałów przeciwpowodziowych. Urządzeniem hydrotechnicznym ograniczającym zniszczenia powodziowe na obszarze gminy jest zbiornik retencyjny Zespół Elektrowni Wodnych Rożnów – Czchów. Służy on do magazynowania dużych ilości wody ze zlewni Dunajca oraz regulacji odpływu stosownie do sytuacji i potrzeb, a także produkcji taniej energii elektrycznej. W zespole zbiorników prowadzona jest gospodarka skojarzona; retencyjno – energetyczna.

W okresie od 15 czerwca do 15 września zarządzający zbiornikiem jest zobligowany do utrzymania rezerwy powodziowej wynoszącej 50 mln m³. Oznacza to, że w okresie sezonu turystycznego (wakacyjnego) na skutek obniżenia zwierciadła wody przy brzegach zbiornika odsłaniają się znaczne powierzchnie dna tworzące dość duże plaże. Elektrownia pracuje w trybie elektrowni szczytowej. Energia elektryczna produkowana jest przez około 8 godzin w ciągu doby, w dwóch cyklach porannym i wieczornym. W okresie pracy elektrowni występują zatem również wahania poziomu wody zbiornika w cyklu dobowym. Wynika to z wymogów technologicznych.

Dodatkowe zagrożenie powodzią katastrofalną terenu gminy może wynikać z awarii lub zniszczenia zapory wodnej w Rożnowie.

Rysunek 5. Obszary na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne¹²

Tabela 38. Charakterystyka zbiornika zaporowego zlokalizowanego na terenie gminy Gródek nad Dunajcem

Nazwa zbiornika	Rzeka	Pojemność zbiornika [mln m ³]		% redukcji przepływu miarodajnego
		całkowita	powodziowa	
Rożnów	Dunajec	166,6	86	34

Źródło : GPOS [2010]

Znacznie zredukowane, lecz nadal istniejące zagrożenie zalewowe dna doliny Dunajca poniżej Zapory Rożnowskiej, jest istotnym uwarunkowaniem dla zagospodarowania przestrzennego tego obszaru. Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielką głębokość potencjalnego zalewu i jego krótkotrwałość, należy przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę oraz formułowaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu przestrzegać zasad:

- sytuowania zabudowy w wyższych partiach terenu (płaszczyzna dna doliny jest pofalowana), wyodrębniają się wyraźne wzniesienia,

¹² <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wstepna-ocena-ryzyka-powodziowego.html>

- wysokiego sytuowania kondygnacji mieszkalnych (podpiwniczenie na poziomie terenu),
- dopuszczenia lokalizacji wyłącznie obiektów niezbędnych (zaliczając do nich budynki mieszkalne i gospodarskie właścicieli gruntów – nie posiadających działek poza terenem zalewowym) [GPOS 2010].

2.7.3. Susza

Susza podobnie jak powódź zaliczana jest do zjawisk katastrofalnych. Problem jest istotny z punktu widzenia użytkowników wody, szczególnie rolnictwa, jak również w odniesieniu do wzrostu stężenia zanieczyszczeń i wpływu na przyrodę. Okresy suszy pojawiają się od dwudziestu do dwudziestu kilku razy w ciągu 100 lat. Z danych Państwowej Służby Hydrologicznej wynika, że poziom wód gruntowych na obszarze województwa obniża się (wyniki monitoringu wskazują obniżenie poziomu wód gruntowych w 5 punktach pomiarowych a podwyższenie jedynie w dwóch punktach) ¹³

2.7.4. Wnioski

Teren gminy jest zagrożony zjawiskami osuwiskowymi spowodowanymi czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi. Ważną rzeczą jest inwentaryzacja i charakterystyka terenów i obiektów najbardziej zagrożonych ruchami masowymi. Dużym problemem jest działalność inwestycyjna naruszająca równowagę zboczy, oraz wszelkiego rodzaju prace powodujące podcinanie i nadmierne obciążanie stoków oraz zmianę stosunków wodnych na obszarach o tendencjach osuwiskowych, a często także na terenach czynnych osuwisk, co wymaga zmian. W przypadku zagrożenia powodziowego wymagane jest doskonalenie systemu monitorowania wczesnego ostrzegania oraz budowa umocnień brzegów rzek i potoków górskich, a także wykluczenie z zabudowy terenów zagrożonych zalewem.

2.8. Promieniowanie niejonizujące

Przez teren gminy przebiegają :

- linie wysokiego napięcia,
- linie średniego napięcia,
- linie niskiego napięcia doprowadzające energię do wszystkich obiektów i odbiorców na terenie gminy,
- stacje transformatorowe SN/n.n

Na terenie gminy Gródek nad Dunajcem zlokalizowane są punktowe źródła promieniowania elektromagnetycznego – 2 anteny sieci komórkowej (anteny sektorowe i radiolinii) GSM. Są one usytuowane w miejscowościach : Bartkowa i Tropie. Ponadto w miejscowości Rożnów znajduje się stacja nadawcza telefonii trunkingowej.

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie, nie prowadził okresowych badań kontrolnych poziomów pól promieniowania elektromagnetycznego w środowisku na terenie gminy Gródek n/Dunajcem.

2.9. Ochrona przyrody

2.9.1. Wprowadzenie

Podstawowym aktem prawnym regulującym tą dziedzinę jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 ust.1 ww.

---

¹³ Program Strategiczny Ochrona Środowiska. Kraków 2013

ustawy ochrona przyrody polega na: „zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia
- siedlisk przyrodniczych
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt
- krajobrazu
- zieleni w miastach i wsiach
- zadrzewień”.

2.9.2. Lasy i ochrona przyrody

2.9.2.1. Lasy

Podstawowym przepisem prawnym regulującym zagadnienia gospodarki leśnej jest ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2011 Nr 12, poz.59 z późn. zm.).

Powierzchnia gruntów leśnych w gminie zajmują 981,4 ha. Na lasy publiczne przypada 29,3 ha. W przewadze pozostają lasy prywatne (1 961,94 ha) [GUS 2014].

Lasy na terenie gminy Gródek nad Dunajcem zajmują 2 788,92 ha tj. 31,4 % ogólnej powierzchni terenu, co wskazuje na niższą lesistość w stosunku do powiatu (43,8 %), natomiast przewagę w odniesieniu do lesistości województwa (28,6 %). W strukturze własnościowej przeważają lasy prywatne (70,35 %), a w mniejszości pozostają lasy publiczne (29,65 %) [GUS 2013].

W podziale przyrodniczo – leśnym obszar ten znajduje się w Krainie VII, Karpackiej, dzielnicy Beskidu Sądeckiego. Wśród typów lasu najczęściej spotyka się las świeży wyżynny oraz mieszany wyżynny. Inne typy zajmują niewielkie powierzchnie. W obszarze gminy przeważają lasy „włociańskie”. Są na ogół bardzo rozdrobnione i najczęściej należą do kilku właścicieli.

Są to drzewostany iglaste i liściaste. Panującymi gatunkami są: buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.), jodła pospolita (*Abies alba* Mill.), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.), dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.) i bezszypułkowy (*Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl.), w domieszce występuje: modrzew europejski (*Larix decidua* Mill.), klon jawor (*Sapindaceae*), klon pospolity (*Acer platanoides* L.), klon polny (*Acer campestre* L.), grab pospolity (*Carpinus betulus* L.) i czereśnia ptasia (*Prunus avium* L.). W obszarze gminy przeważają lasy „włociańskie”. Są na ogół bardzo rozdrobnione i najczęściej należą do kilku właścicieli. Niektóre powierzchnie leśne mają po kilka arów i składają się z kilkunastu, kilkudziesięciu drzew i w zasadzie powinny być zaliczane do zadrzewień.

Lasy prywatne spełniają głównie funkcje gospodarcze oraz mają znaczenie siedliskowe adekwatne do ich kondycji i kompleksowej powierzchni, poprzez wpływ korzystny na klimat lokalny, warunki glebowe, stosunki wodne i równowagę biologiczną w środowisku przyrodniczym. Lasy stanowią szczególny element środowiska przyrodniczego. Spełniają one wielorakie funkcje: środowiskotwórcze, krajobrazowe, społeczne, przyczyniają się do zachowania równowagi ekologicznej na obszarze gminy.

Dla lasów ogólnymi zagrożeniami są pożary, kradzieże drewna, zaśmiecanie ich w pobliżu terenów mieszkaniowych i dróg. Niewystarczająca jest także ilość i jakość infrastruktury turystycznej i komunalnej w sąsiedztwie lasów.

Zagadnienia związane z gospodarką leśną są bardzo ważne, gdyż zwiększanie powierzchni leśnej prowadzi do:

- poprawy bilansu wodnego danego obszaru,
- przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej gleby, zwiększania bioróżnorodności terenów rolnych,
- tworzenia korytarzy ekologicznych.

Natomiast w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa zagrożenie stwarza rozdrobnienie kompleksów leśnych, które miejscami powoduje przerwanie ciągłości naturalnych ekosystemów i ograniczenie liczby nisz ekologicznych, stanowiących ostoje dziko żyjącej fauny.

Rośliny

Gatunki roślin podlegające ścisłej ochronie na terenie gminy to: paprotnik brauna (*Polystichum braunii* L.), paprotnik kolczysty (*Polystichum aculeatum*), buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia* (L.)), lilia złotogłów (*Lilium martagon* L.). Gatunki podlegające częściowej ochronie to: płonnik pospolity (*Polytrichum commune* Hedw.), podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea* L.), zawilec wielkokwiatowy (*Anemone sylvestris* L.), pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior* L.), parzydło leśne (*Aruncus dioicus*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*), wawrzynek wilcze łyczo (*Daphne mezereum* L.).

Zwierzęta

Na terenie gminy występują gatunki zwierząt, które nie podlegają ścisłej ochronie to ssaki: jeleni, sarna europejska (*Capreolus capreolus*), lis (*Volpes volpes*), borsuk (*Meles meles*), kuna leśna (*Martes martes*), tchórz zwyczajny (*Mustela putorius*), zając szarak (*Lepus europaeus*), dzik (*Sus scrofa*) i jenot (*Nyctereutes procyonoides*). Z ptaków jarząbek (*Tetrastes bonasia*), bażant (*Phasianus colchicus*) i kuropatwa (*Perdix perdix*). Spośród gatunków chronionych występuje bóbr¹⁴.

Zarówno lasy państwowe jak i pozostające w większości lasy prywatne są podporządkowane Nadleśnictwu Stary Sącz.

2.9.2.2. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Województwa Nowosądeckiego został powołany rozporządzeniem Wojewody Nowosądeckiego (Dz.U. Nr. 43/97 poz.147), zaktualizowany rozporządzeniem Nr 92/06 Wojewody Małopolskiego Z 24.11.2006 r. w sprawie *Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2006 r. Nr 806 poz. 4862). Położenie geograficzne : Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciami, podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregiony: Beskidy Zach. Pogórze Środk. - Beskidzkie. Obejmuje on m.in. obszar powiatu nowosądeckiego, w tym gminy Gródek nad Dunajcem. Powierzchnia zajmowana przez Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Gródek nad Dunajcem wynosi 8 576,7 ha [GUS 2008].

2.9.2.3. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Wyspy Grodzisko

---

¹⁴ Nadleśnictwo Stary Sącz [2015]

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Wyspy Grodzisko został powołany rozporządzeniem Wojewody Nowosądeckiego Nr 8 Woj. Nowos. z 3.04.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Nowos. Nr 8/95 poz. 32) „w celu ochrony wyjątkowo cennego fragmentu krajobrazu naturalnego i kulturowego wyspy na Jeziorze Rożnowskim”. Położenie geograficzne obejmuje Podgórze Środkowobeskidzkie / Pogórze Rożnowskie. Zespół występuje na terenie powiatu nowosądeckiego na terenie gminy Gródek nad Dunajcem. Jako formy ochrony przyrody uznano harmonijny krajobraz naturalno-kulturowy wyspy Grodzisko na Jeziorze Rożnowskim. Do zespołu należy Wyspa Grodzisko wraz z przyległym pasem wód zbiornika. Łączna powierzchnia zespołu wynosi 4 ha

2.9.2.4. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno - pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

W stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy np.:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania terenu wokół obiektu.

Na terenie gminy Gródek n/Dunajcem na podstawie Rozporządzenia. Nr 3/09 Woj. Małopolskiego z dnia 31.07.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego. Nr 493, poz. 3697) i Uchwały. Nr XLV/342/2010 RG Gródek nad Dunajcem z dn. 01.09.2010 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 621, poz. 4997) utworzono 22 pomniki przyrody:

Tabela 39. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Gródek nad Dunajcem

L.p.	Miejscowość	Bliższa lokalizacja	Własność	Obiekt poddany ochronie	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Obwód [cm]
001	Rożnów	-	Parafia rzymsko – katolicka	drzewo	lipa	<i>Tilia</i>	500
002	Rożnów	przy drodze powiatowej DP25301 w kierunku Roztoka-Brzeziny	Skarb Państwa	grupa drzew	dąb (2 szt.)	<i>Quercus</i> <u>L.</u>	550-660
003	Przydonice – Glinik	przy kapliczce	własność prywatna	drzewo	lipa	<i>Tilia</i>	550
004	Zbyszyce	koło kościoła	Parafia rzymsko – katolicka	grupa drzew	lipa (6 szt.)	<i>Tilia</i>	115-500
005	Tropie	koło kościoła, wokół kaplicy i dzwonnicy	Parafia rzymsko – katolicka	grupa drzew	lipa (5szt.), dąb(świadek) szt.1	<i>Tilia/Quercus</i> <u>L.</u>	2/570
006	Rożnów	Na dziedzińcu kościelnym	Parafia rzymsko – katolicka	grupa drzew	lipa (6 szt.)	<i>Tilia</i>	200-420
007	Podole	Na dziedzińcu kościelnym(wł. Parafia)	Parafia rzymsko – katolicka	grupa drzew	lipa(11 szt.), kasztan (1 szt.)	<i>Tilia</i>	140-438

008	Przydonica	Na dziedzińcu kościelnym	Parafia rzymsko – katolicka	grupa drzew	lipa (9 szt.)	<i>Tilia</i>	75-443
009	Przydonica – Glinik	w obejściu właściciela, zam. nr 201	własność prywatna	drzewo	lipa	<i>Tilia</i>	440
010	Rożnów	przy bramie wjazdowej do starej twierdzy	Skarb Państwa	drzewo	lipa	<i>Tilia</i>	395
011	Przydonica	Przy zabudowaniach gospodarskich plebanii	Parafia Rzymsko-Katolicka	drzewo	Wierzba płacząca	<i>Salix Tristis.</i>	300
012	Przydonica – Glinik	w obrębie zabudowań gospodarczych właściciela, zam. nr 201	własność prywatna	drzewo	jesion	<i>Fraxinus L.</i>	420
013	Lipie	w zalesionym wąwozie nad potokiem	własność prywatna	drzewo	klon	<i>Acer</i>	195
014	Lipie	w zalesionym wąwozie nad potokiem	własność prywatna	drzewo	lipa	<i>Tilia</i>	370
015	Lipie	w zalesionym wąwozie nad potokiem	własność prywatna	drzewo	klon polny	<i>Acer campestre</i>	od 140 do 175
016	Lipie	w zalesionym wąwozie nad potokiem	własność prywatna	drzewo	buk	<i>Fagus L.</i>	340
017	Zbyszyce	park podworski, przy Domu Pomocy Społecznej	samorządowa (powiat nowosądecki)	grupa drzew	kilka lip, sosna wejmutka, 2 topole białe	<i>Tilia, Pinus strobus L., Populus alba L., Acer.</i>	-
018	Zbyszyce	w sadzie, blisko drogi polnej	własność prywatna	stanowisk o roślin	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon L.</i>	egzemplarze o wys. 30, 100, 150cm na pow. 1 x 2,5-3 m
019	Przydonica	przysiółek Sikornik, 50m na pn-wsch. od budynku mieszkalnego	własność prywatna	drzewo	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata Mill</i>	548
020	Tropie	samotnie obok drogi polnej, w pobliżu zabudowań	własność prywatna	drzewo	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata Mill</i>	300
021	Gródek n/Dunajcem	2,5 km od drogi asfaltowej, od przystanku Koszarka, w pobliżu zabudowań	własność prywatna	drzewo	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata Mill</i>	325
022	Bartkowa - Posadowa	-	-	drzewo	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata Mill</i>	350

Źródło : UG Gródek nad Dunajcem

Na terenie gminy przewiduje się objęcie ochroną nowy obiekt budujący krajowy system obszarów chronionych: skała piaskowiec w miejscowości Tropie nad Jeziorem Czchowskim – Tropikalna Skała.

2.9.3. Wnioski

Środowisko przyrodnicze na terenie gminy jest chronione przepisami ogólnymi i prawem miejscowym. Realizacja strategicznych planów gminy musi uwzględniać uwarunkowania środowiskowe. Do szczególnie chronionych terenów gminy należy Południowomałopolski

Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Wyspy Grodzisko ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach.

2.10. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zagrożenia dla środowiska naturalnego mogą stanowić również awarie lub katastrofy. Potencjalne zagrożenie na terenie gminy Gródek n/Dunajcem stwarzają:

- transport drogą : wojewódzką nr 975(w tym materiałów niebezpiecznych),
- okresowe i miejscowe zanieczyszczenia wód rzek i zbiorników wodnych.

Najbardziej realne zagrożenie dla środowiska stanowią awarie w transporcie drogowym i możliwość wystąpienia zdarzeń drogowych skutkujących wyciekami substancji toksycznych i niebezpiecznych o właściwościach palnych i wybuchowych np.: przewóz kwasu chloru, etyliny, oleju opałowego itp. w Starostwie Powiatowym w Nowym Sączu funkcjonuje Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego, a w Urzędzie Gminy - Gminne Centrum Reagowania Kryzysowego) w zakresie których obowiązków jest monitorowanie potencjalnych zagrożeń, przeciwdziałanie im oraz koordynacja działań w gminie Gródek n/Dunajcem

3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE GRÓDEK N/DUNAJCEM

3.1. Cele i kierunki polityki ekologicznej

Kierunki działań polityki ekologicznej państwa

Kierunkami działań Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywą do roku 2016 :

1. Kierunki działań systemowych
2. Ochrona zasobów naturalnych
3. Poprawa, jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Cele wojewódzkiej polityki ekologicznej.

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej województwa małopolskiego jest: „*Stworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju społecznego i wysokiej jakości życia – co decyduje o atrakcyjności i spójności regionu jako bezpiecznego i przyjaznego miejsca zamieszkania oraz pobytu, a w konsekwencji o jego konkurencyjności jako wszechstronnego środowiska życia.*”

Cele główne dla Województwa Małopolskiego :

- *Wysoka jakość życia w czystym i bezpiecznym środowisku przyrodniczym,*
- *Wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej.*

Misja Powiatu Nowosądeckiego :

Misją władz samorządowych powiatu nowosądeckiego jest urzeczywistnianie wizji rozwoju powiatu siłą jego mieszkańców, przy aktywizujących i integrujących działaniach władz samorządowych, wykorzystując szanse, jakie stwarza integracja europejska oraz potencjał turystyczny i gospodarczy powiatu

Cele strategiczne dla Powiatu Nowosądeckiego

- *Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu nowosądeckiego*
- *Poprawa warunków życia mieszkańców powiatu nowosądeckiego*

Cele operacyjne dla Powiatu Nowosądeckiego :

- *Stworzenie nowoczesnej oferty edukacyjnej*
- *Poprawa stanu środowiska naturalnego*
- *Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w tym bezpieczeństwa zdrowotnego*
- *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*
- *Zapewnienie rozwoju kultury w powiecie*
- *Zagwarantowanie dostępności do szerokiej oferty sportowo – rekreacyjnej*
- *Wzmocnienie partycypacji społecznej wśród mieszkańców powiatu*

Cele polityki ekologicznej dla Powiatu Nowosądeckiego

Cele operacyjne dla Powiatu Nowosądeckiego w zakresie ochrony środowiska:

- *Rozwój nowoczesnego rolnictwa*
- *Zwiększenie atrakcyjności turystycznej*
- *Rozwój infrastruktury komunikacyjnej*
- *Poprawa stanu środowiska naturalnego*

Program Ochrony Środowiska Powiatu Nowosądeckiego

W roku 2012 został przyjęty „Program Ochrony Środowiska Powiatu Nowosądeckiego”. Zadania krótkoterminowe programu obejmują lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019. W programie powiatowym wskazano priorytety i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska. Część celów i zadań uwzględnionych w programie przewidywała włączenie w ich realizację władz gmin.

3.2. Analiza SWOT dla środowiska w gminie Gródek nad Dunajcem

W ramach opracowania aktualizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Gródek nad Dunajcem sporządzono analizę SWOT dla sfery ekologicznej gminy na podstawie zapisów zawartych w Strategii [2008] oraz Strategii [2013]:

Tabela 40. Mocne i słabe strony sfery ekologicznej gminy Gródek nad Dunajcem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost ilości mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków • Przejęcie władztwa nad odpadami komunalnymi przez gminy • Położenie Gminy nad Jeziorem Rożnowskim i Czchowskim • Walory przyrodniczo-krajobrazowe (wysoka lesistość, zróżnicowanie terenu, liczne pomniki przyrody, występowanie chronionych gatunków ptaków) • Szlaki turystyczne przebiegające przez Gminę (niebieski, czerwony, żółty) 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięta infrastruktura sanitarna (kanalizacja) • Wysoki udział emisji pochodzącej ze spalania w węglowych kotłach indywidualnych, w tym spalania odpadów • nierozwiązany problem gospodarki osadami ściekowymi w większości oczyszczalni • Zamulone Jezioro Rożnowskie i Czchowskie, niedostateczna czystość potoków i cieków wodnych, zanieczyszczone powietrze • Niewystarczająca ilość (i długość) wydzielonych ścieżek rowerowych, konnych i spacerowych

Źródło: Strategia [2013], Program Strategiczny ochrony Środowiska [2014]

3.3. Cele i działania w zakresie ochrony środowiska dla Gminy Gródek nad Dunajcem

3.3.1. Założenia Strategii Gminy Gródek nad Dunajcem na lata 2013-2020

Misja Gminy Gródek nad Dunajcem :

Kreując zrównoważony rozwój naszej Gminy, dołożymy wszelkich starań, aby zapewnić dobrobyt, wysoką jakość życia oraz pracy, a także najlepsze z możliwych warunki do rozwoju, jak i spędzania wolnego czasu, wszystkim mieszkańcom i gościom Gminy.

Przedstawiona w pierwszej części niniejszego Programu analiza stanu środowiska w gminie Gródek nad Dunajcem oraz zgromadzony w tym przedmiocie materiał wykazuje częściową aktualność zadań przyjętych w drugiej edycji Programu ochrony środowiska dla Gminy Gródek nad Dunajcem. Stąd zmiany w obszarze celów wynikają ze zmian wprowadzonych do programów wyższych szczebli samorządu oraz uwzględniają zadania zrealizowane w ciągu ostatnich 4 lat.

Program ochrony środowiska jest jednym z programów realizacyjnych, co oznacza, że zapisy Strategii dotyczące ochrony środowiska stanowią wytyczne do sformułowania celów

ekologicznych, kierunków działań i konkretnych przedsięwzięć. Strategia Gminy Gródek nad Dunajcem zawiera cztery obszary strategiczne:

- Obszar strategiczny I – Dziedzictwo, turystyka, rekreacja i przemysły czasu wolnego,
- Obszar strategiczny II – Gospodarka lokalna, aktywność zawodowa i przedsiębiorczość
- Obszar strategiczny III - Infrastruktura i środowisko
- Obszar strategiczny IV Kapitał społeczny i zarządzanie

W ramach ww. celów strategicznych zostały wyznaczone szczegółowe cele operacyjne oraz programy służące realizacji tych celów.

Tabela 41. Cele i kierunki działań Strategii Gminy Gródek nad Dunajcem na lata 2013 - 2020

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki interwencji
Ochrona dziedzictwa, wzrost atrakcyjności turystycznej Gminy oraz większy udział dochodów związanych z turystyką, rekreacją i przemysłami czasu wolnego jej budżecie	Ochrona i wykorzystanie potencjału dziedzictwa oraz rozwój infrastruktury związanej z turystyką, rekreacją i spędzaniem czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój tras turystycznych (szlaków pieszych i konnych, ścieżek rowerowych, szlaków tematycznych)
Stworzenie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej, zwiększenie dostępności komunikacyjnej i dbałość o środowisko naturalne	Ochrona środowiska, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wodociągami, w tym przy współpracy z Gminą Chelmiec • Budowa oczyszczalni ścieków, ujęć wody pitnej i stacji uzdatniania wody na terenie Gminy, w tym przy współpracy z Gminą Chelmiec • Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie • Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami • Podejmowanie działań, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy • Inicjowanie, wspieranie i współpraca z organizacjami ekologicznymi • Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (m.in. małe elektrownie, kolektory solarne, biomasa) • Zainstalowanie systemów fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz termomodernizacja wraz z wymianą c.o. • Wymiana i rozbudowa systemu oświetlenia dróg, placów i obiektów publicznych – opartego na lampach hybrydowych • Program usuwania azbestu • Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej
	Rozwój systemu komunikacji, w tym budowa odpowiedniej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja dróg, w tym współpraca na rzecz przebudowy drogi wojewódzkiej • Budowa i modernizacja infrastruktury publicznej, w tym oświetlenia ulicznego, ciągów pieszych czy parkingów • Rozbudowa i modernizacja systemu tras rowerowych

4. PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2015 - 2018

4.1. Założenia planu działań na lata 2015 - 2018

Po przeprowadzeniu szeregu analiz dotyczących stanu środowiska naturalnego oraz jego zagrożeń w gminie Gródek n/Dunajcem można przedstawić priorytetowe zadania inwestycyjne na lata 2015 - 2018, które zostały ujęte w Programie dotyczą:

- ochrony powietrza atmosferycznego
- ochrony wód
- ochrony powierzchni ziemi
- gospodarki odpadami
- ograniczenia hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
- ochrony przyrody
- edukacji ekologicznej
- nadzwyczajnych zagrożeń.

Dla zrealizowania tych działań konieczne będzie wsparcie budżetu Gminy środkami zewnętrznymi. Zadania zmierzające do poprawy jakości środowiska są kosztownymi inwestycjami. Zadania te dotyczą przede wszystkim budowy, rozbudowy lub modernizacji systemów infrastruktury technicznej. Znaczna część zadań to działania organizacyjne – wymagające mniejszych nakładów finansowych. Zadania te mogą być realizowane przy współpracy samorządu gminnego i instytucji działających w sektorze gospodarki komunalnej z placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi itp.

4.1.1. Ochrona powietrza atmosferycznego

Realizacja głównych zadań w ochronie powietrza winna dotyczyć :

- przeciwdziałania niskiej emisji
- zmniejszenia zapotrzebowania na energię
- rozwój sieci gazowej
- edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie możliwości oszczędzania energii, stosowania
- proekologicznych nośników ciepła, korzystania z publicznych środków transportu
- termomodernizacji budynków, modernizacja źródeł ciepła
- modernizacji dróg na terenie gminy w celu zmniejszenia emisji spalin
- budowy tras rowerowych
- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających o szkodliwości spalania odpadów i wypalaniu traw

4.1.2. Ochrona wód

Działania w zakresie poprawy jakości wód na terenie gminy obejmują:

- racjonalizację gospodarki wodnej
- modernizację ujęć wody i rozbudowę sieci wodociągowych
- rozbudowę sieci kanalizacyjnej
- budowę i modernizację oczyszczalni ścieków
- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach o zabudowie rozproszonej
- melioracje podstawowe cieków wodnych i szczegółowe na terenie gruntów ornych.

4.1.3. Ochrona powierzchni ziemi

W zakresie ochrony powierzchni ziemi szczególne znaczenie w rozpatrywanym okresie zostało przypisane realizacji następujących zagadnień:

- ochrony gleby przed erozją wietrzną i zakwaszaniem
- przeciwdziałania degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno - błotnych przez czynniki antropogeniczne
- ograniczania spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych
- zagospodarowania gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom i klasie bonitacyjnej
- rekultywacji gleb zdegradowanych
- zmiany istniejących gospodarstw rolnych na potrzeby agroturystyki
- rozwój rolnictwa ekologicznego
- prowadzenie badań określających zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo
- właściwe zagospodarowywanie terenów osuwiskowych (zalesianie, właściwa orka)
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

4.1.4. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami szczególne znaczenie w rozpatrywanym okresie zostało przypisane realizacji następujących zagadnień :

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbierania oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym ulegających biodegradacji,
- utworzenie punktu selektywnego gromadzenia odpadów
- organizacja zbiórki odpadów niebezpiecznych
- eliminowanie powstawania „dzikich” wysypisk odpadów
- usuwanie wyrobów zawierających azbest.

4.1.5. Oddziaływanie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

Realizacja głównych zadań dla ograniczania oddziaływania hałasu powinna dotyczyć :

- podjęcia kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe (np. poprzez ograniczenie prędkości)
- wymiany stolarki okiennej w budynkach podległych szczególnej ochronie
- modernizacji dróg (poprawa stanu nawierzchni)
- przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów: stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania

Do działań zaliczanych w ramach minimalizacji oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego na terenie gminy należy:

- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych
- edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych

4.1.6. Ochrona przyrody

Działania w zakresie ochrony przyrody powinny obejmować:

- określenie obszarów predysponowanych do objęcia ochroną prawną

- realizację programu zalesień, ochrony zasobów leśnych (zwiększenie lesistości, utrzymanie wielofunkcyjności lasów i wzmożenie ich korzystnego oddziaływania na środowisko zwiększenie funkcji ochronnej, wodochronnej i klimatotwórczej)
- realizację ochrony istniejących zbiorników wodnych
- wykorzystania terenów o znaczących walorach przyrodniczych dla rozwoju agroturystyki
- ochronę terenów cennych przyrodniczo
- utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych
- przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych
- promowania zasad zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej w tym zasad KDPR
- promocja i wspieranie przyjaznych dla środowiska form turystyki, rekreacji i sportu

4.1.7. Edukacja ekologiczna

Działania w zakresie edukacji ekologicznej powinny obejmować:

- rozwój terenowej infrastruktury edukacyjnej
- organizowanie konkursów, warsztatów, seminariów z zakresu wiedzy ekologicznej
- współpraca władz lokalnych ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego, zakładami pracy i pozarządowymi organizacjami w celu wykorzystania różnorodnych form edukacji ekologicznej
- promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji
- aktywny udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących lokalizacji inwestycji
- edukację przyrodniczo – leśną ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i właściwych metod ochrony przyrody

4.1.8. Poważne awarie przemysłowe - – nadzwyczajne zagrożenia

Podejmowanie działań w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń powinno obejmować:

- eliminowanie lub zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu nadzwyczajnych zagrożeń
- wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu poważnych awarii wynikających z transportu substancji niebezpiecznych.
- bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych, w tym minimalizacja transportu substancji niebezpiecznych przez obszary zamieszkałe

5. ZARYS PLANU DZIAŁAŃ NA LATA 2019 – 2022

5.1. Założenia planu działań na lata 2019 – 2022

Założeniem planu działań na lata 2019 - 2022 jest kontynuacja realizacji określonych zadań, w tym rozpoczętych we wcześniejszym okresie. Przed przystąpieniem do tego etapu Gmina powinna mieć już opracowane szczegółowe plany działań dla poszczególnych inwestycji, przygotowaną dokumentację i niezbędne pozwolenia oraz zabezpieczone środki – własne i zewnętrzne – na realizację zamierzeń.

Konieczna jest kontynuacja działań z zakresu: ochrony powietrza atmosferycznego i wód, ograniczenia hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, ochrony powierzchni ziemi i przyrody, gospodarki odpadami, edukacji ekologicznej oraz nadzwyczajnych zagrożeń prowadzonych w latach 2015 – 2018. Szczególnie ważnym zadaniem jest modernizacja dróg, rozbudowa systemu odbioru i oczyszczania ścieków oraz wprowadzenie docelowego systemu gospodarki odpadami.

W poniższym zestawieniu tabelarycznym wykazano zadania priorytetowe do realizacji w ramach Programu w latach 2015 – 2018 oraz 2019 - 2022.

Sformułowane poszczególne cele i zadania stanowią podstawowe kierunki rozwoju gminy w oparciu o wytyczne określone w szczególności na szczeblu wojewódzkim i powiatowym. Ochrona powietrza atmosferycznego

Tabela 42. Zestawienie zadań priorytetowych do realizacji w ramach Programu w latach 2015 – 2018

Cel - Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza, uwzględnienie aspektu ochrony jakości powietrza w planowaniu przestrzennym, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Opracowanie programu ograniczania niskiej emisji	Gmina	Środki własne, środki pomocowe
2.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)	Gmina	Środki własne, środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Modernizacja drogi DW nr. 975	ZDW	Środki własne Środki pomocowe
2.	Budowa / modernizacja dróg gminnych	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2018– 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa / modernizacja dróg gminnych - kontynuacja	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Rozbudowa oświetlenia ulicznego: Zagórze, Zbyszycze	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
--	--	--	--

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Realizacja przyłączy do indywidualnych odbiorców	Spółka Gazownicza	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Termomodernizacja budynków jednostek organizacyjnych Gminy: obiekt GOK Gródek n/Dunajcem, obiekt WOK Rożnów, obiekt WOK Bartkowa, Dom nauczyciela, (dach) ZS Podole Górowa, budynku komunalnego w Tropiu	Gmina	Środki własne Środki pomocowe
2.	Wymiana instalacji grzewczych na ekologiczne w budynkach jednostek organizacyjnych Gminy	Gmina	

Zadania priorytetowe na lata 2019 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Kontynuacja termomodernizacji budynków jednostek organizacyjnych Gminy	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Modernizacja obiektów i sieci energetycznych : <ul style="list-style-type: none"> • przyłączanie odbiorców • modernizacja linii • modernizacja stacji • modernizacja GPZ 	TAURON	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2019 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Modernizacja obiektów i sieci energetycznych - kontynuacja	TAURON	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Realizacja inwestycji w zakresie energetyki rozproszonej (hydroenergetyka, biogazownie, energia wiatru, farmy słoneczne itp.)	Gmina , przedsiębiorcy	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa ścieżek rowerowych : w ramach przebudowy DW nr 975	ZDW ,Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Wdrożenie systemu zielonych zamówień	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

- Ochrona wód

Cel - Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej :	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2019 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
2.	Budowa systemu przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach pozbawionych kanalizacji	Gmina, właściciele	Środki własne, WFOS Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2018 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa systemu przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach pozbawionych kanalizacji - kontynuacja	Gmina, właściciele	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej :	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Uwzględnianie w sporządzanych planach zagospodarowania przestrzennego gmin ochrony głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)	Gmina	Środki własne
2.	Wyznaczenie i ujęcie w studiach i kierunkach zagospodarowania przestrzennego terenów zalewowych	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Popularyzacja ograniczania wykorzystywania wód podziemnych dla innych potrzeb niż potrzeby socjalno-bytowe mieszkańców	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Kontrola gromadzenia i wywozu ścieków z indywidualnych zbiorników	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe
2.	Bieżąca inwentaryzacja mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2016 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Utrzymanie cieków wodnych	MZWiUW	Środki własne, Środki pomocowe
2.	Zabezpieczenie potoku Podolanka	MZWiUW	Środki własne, Środki pomocowe

- Ochrona przed hałasem i promieniowanie niejonizujące

Cel - Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego oraz minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Wprowadzanie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (obszary strefy głośnej i obszary strefy cichej)	Gmina	Środki własne RPO Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa/modernizacja dróg gminnych jw.	Gmina	Środki własne RPO Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2019 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Budowa/modernizacja dróg gminnych - kontynuacja	Gmina	Środki własne RPO Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	Gmina	Środki własne

- Ochrona powierzchni ziemi

Cel - Ochrona gleb i zmniejszenie skali występowania ruchów masowych

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Wprowadzanie do mpzp konieczności ochrony gleb klasy I-III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Promowanie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Gmina, MODR	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Uwzględnienie w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego wszystkich złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Określenie w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego obszarów niedopuszczonych (wykluczenie obszarów osuwiskowych z inwestowania) i dopuszczonych pod pewnymi warunkami do inwestowania	Gmina	Środki własne
2.	Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowym	Województwo Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
--	--	--	--

L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Właściciel złoża	Środki własne Środki pomocowe

- Odpady

Cel – Zapobieganie powstawaniu odpadów

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów, w tym promowanie stosowania produktów wielokrotnego użytku	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe
2.	Tworzenie systemów gospodarki odpadami komunalnymi obejmujących działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów (w tym odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, budowlanych, niebezpiecznych i innych) i przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów w gminie	Gmina	Środki własne Środki pomocowe
2.	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gmina	Środki własne, Środki pomocowe
3.	Usuwanie wyrobów azbestowych (aktualizacja programu usuwania wyrobów azbestowych)	Gmina	Środki własne, WFOŚ Środki pomocowe
4.	Utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów w Bartkowa- Posadowa, Rożnów	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności ich selektywnego zbierania	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

- Ochrona przyrody

Cel - Zachowanie i ochrona bogactwa różnorodności biologicznej

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Rygorystyczne stosowanie zasad, zgodnych z dyspozycjami przyrodniczymi danego terenu, w zagospodarowaniu przestrzennym, zwłaszcza lokalizacji funkcji uciążliwych lub szkodliwych dla człowieka i środowiska	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach lokalizacyjnych nakazów i zakazów obowiązujących na terenach przyrodniczych prawnie chronionych oraz innych uwarunkowań przyrodniczych	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody na terenie gminy	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2019– 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

1.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach lokalizacyjnych nakazów i zakazów obowiązujących na terenach przyrodniczych prawnie chronionych oraz innych uwarunkowań przyrodniczych - kontynuacja	Gmina	Środki własne
2.	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody na terenie gminy - kontynuacja	Gmina	Środki własne

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Zwiększanie udziału gruntów zalesionych na obszarze gminy	ARiMR	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2019 – 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Zwiększanie udziału gruntów zalesionych na obszarze gminy - kontynuacja	ARiMR	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Opracowanie ekofizjograficzne	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia dla lasów będących własnością osób fizycznych i wspólnot	Starostwo	Środki własne Środki pomocowe

- Edukacja ekologiczna

Cel - Kształtowanie nawyków kultury ekologicznej mieszkańców gminy, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku oraz zrównoważona polityka konsumpcyjna

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Edukacja ekologiczna realizowana w przedszkolach i szkołach (programy ekologiczne, konkursy, olimpiady)	Nadleśnictwo, Gmina	Środki własne Środki pomocowe
2.	Wsparcie udziału szkół w programach środowiskowych krajowych i międzynarodowych	Nadleśnictwo, Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2022			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Popularyzacja odnawialnych źródeł energii	Nadleśnictwo, Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015 – 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Promowanie budownictwa z materiałów energooszczędnych i oszczędzania energii	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Akcja sprzątania świata	Gmina	Środki własne

- Poważne awarie przemysłowe – nadzwyczajne zagrożenia

Cel - Ochrona mieszkańców i środowiska przed poważnymi awariami związanymi z transportem substancji niebezpiecznych

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

Zadania priorytetowe na lata 2015– 2018			
L.p.	Zadanie	Realizacja	Źródła środków
1.	Modernizacja i wyposażenie jednostek straży pożarnych	Gmina	Środki własne Środki pomocowe

6. ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA

6.1. Ogólne zasady zarządzania ochroną środowiska

Zarządzanie ochroną środowiska powinno opierać się na następujących zasadach, wynikających z polityki ekologicznej Polski i Unii Europejskiej:

- zasada przezorności
- zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi
- zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego
- zasada regionalizacji
- zasada uspołecznienia
- zasada „zanieczyszczający płaci”
- zasada prewencji
- zasada stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT)
- zasada subsydiarności
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

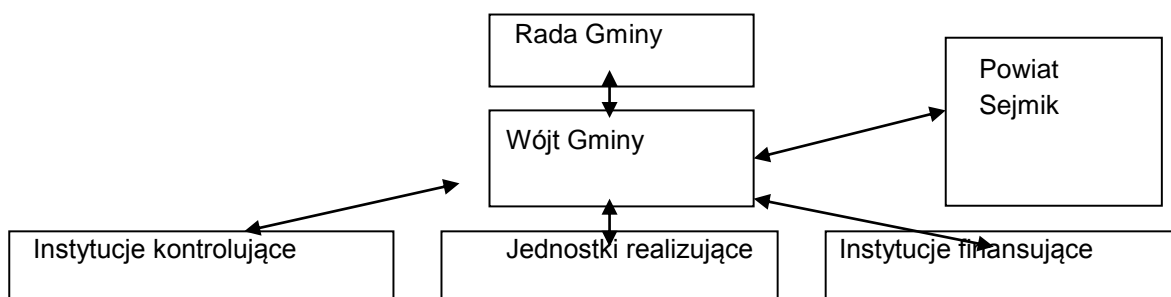
Na szczeblu gminy zarządzanie ochroną środowiska dotyczy zadań własnych gminy oraz koordynacji zadań realizowanych przez, jednostki organizacyjne, podmioty gospodarcze - uznanych za ważne dla stanu środowiska naturalnego w gminie.

W realizacji Programu uczestniczą:

- podmioty prowadzące działania organizacyjne i zarządzające programem,
- podmioty uczestniczące w realizacji poszczególnych zadań,
- jednostki kontrolujące realizację programu oraz efekty,
- mieszkańcy gminy, jako końcowy beneficjent programu.

Organem odpowiedzialnym za realizację programu jest Wójt Gminy, zobowiązany do składania cyklicznych raportów Samorządowi Gminy. Realizacja Programu wymaga współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej (szczebla wojewódzkiego, powiatowego oraz gmin wchodzących w skład powiatu), administracji specjalnej, w kompetencjach, której znajdują się sprawy kontroli stanu środowiska.

Schemat zarządzania ochroną środowiska w gminie przedstawia się następująco:

Rysunek 6. Schemat zarządzania w ochronie środowiska na szczeblu gminnym

6.2. Kompetencje organów gminy w zakresie ochrony środowiska

Ustawy regulujące sprawy związane z ochroną środowiska dają szczegółowe kompetencje organom gminy. Ważniejsze uprawnienia Wójta (Burmistrza, Prezydenta) oraz Rady Gminy przedstawiono poniżej:

Do zadań gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, Dz. U. 2013 poz. 594 z późn.zm.):

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 3a) działalności w zakresie telekomunikacji
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.

Do zadań gmin należy także (art. 3 ust. 2 pkt. 9a ustawy o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, Dz. U. 2013 poz. 1399):

9) udostępnianie na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji o:

a) podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy, zawierające

- firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania
- osiągniętych przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które nie działają na podstawie umowy, o której mowa w art. 6f ust. 1, i nie świadczą takiej usługi w trybie zamówienia z wolnej ręki, o którym mowa w art. 6f ust. 2, w danym roku kalendarzowym wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do

ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

- punktach dobrowolnego zbierania odpadów komunalnych
- zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1155), i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Ponadto zgodnie z ww. ustawą w publicznie dostępnych wykazach zamieszcza się dane :

– o wnioskach o wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i o wpisach do tego rejestru.

Kompetencje Wójta (Burmistrza, Prezydenta):

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 poz. 594 z późn. zm.):

- wójt przygotowuje projekty uchwał rady gminy i określa sposób ich realizacji
- wójt opracowuje plan operacyjny ochrony przed powodzią oraz ogłasza i odwołuje pogotowie i alarm przeciwpowodziowy oraz może zarządzać ewakuację z obszarów bezpośrednio zagrożonych

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2013 poz. 1399):

Wójt, burmistrz, prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, w której ustala:

- 1) obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych;
- 2) wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek;
- 3) terminy uiszczania opłat
- 4) sposób i terminy udostępniania urządzeń, pojemników lub zbiorników w celu ich opróżnienia

- prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń, udostępnia w formie elektronicznej na stronach internetowych urzędu gminy lub miasta wzór wniosku o udzielenie zezwolenia
- jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem.
- rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zwany dalej „rejestrem”, prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta, dokonując wpisu do rejestru, nadaje przedsiębiorcy numer rejestrowy.
- przetwarza dane wpisane do rejestru oraz zapewnia bezpieczeństwo tych danych
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi
- sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta policji o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności kontrolnych

- na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwy miejscowo komendant policji jest obowiązany do zapewnienia kontrolującym pomocy policji w toku wykonywania czynności kontrolnych
- kary pieniężne, o których mowa w art. 9x ust. 1 i 2, nakłada, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce wpisania przedsiębiorcy do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2. ww. ustawy
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta może złożyć wniosek o zawieszenie zapłaty kary pieniężnej, o której mowa w art. 9z ust. 1, 2 i 4. tej ustawy w przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1–4, ustawy jw. wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.
- Wójt gminy jest organem egzekucyjnym z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
(Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.):

- * w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza gminne programy ochrony środowiska, uwzględniające:
  1. cele ekologiczne
  2. priorytety ekologiczne
    - * rodzaj i harmonogram działań proekologicznych
    - środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe
    - * realizuje uchwalony przez radę gminy program ochrony środowiska
    - * sporządza, co 2 lata raport z programu ochrony środowiska, który przedstawia radzie gminy
    - * może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko
    - * w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami:
      - wydaje decyzje w sprawie
        - nałożenia na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych,
        - wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska
      - przyjmuje wyniki pomiarów, jeżeli pomiary te mają szczególne znaczenie ze względu na potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska lub jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych
      - przyjmuje zgłoszenia dotyczące instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko
      - sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów
      - występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy

- obowiązywania dotychczasowych taryf, lecz nie dłużej niż na 1 rok.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.):

- Wójt, burmistrz, prezydent miasta wydaje decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w przypadku przedsięwzięć, o których mowa w/w ustawie)
- udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej

a) z zakresu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska:

- gminne programy ochrony środowiska, o których mowa w art. 17 ust. 1 tej ustawy,
- raporty z wykonania gminnych programów ochrony środowiska, o których mowa w art. 18 ust. 2 tej ustawy,

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa corocznie, nie później niż do dnia 28 lutego, informacje, z realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w województwie, za rok ubiegły.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.):

- wydaje zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, które nie są wpisane do rejestru zabytków i nie porastają w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli
  - przed wydaniem decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w sąsiedztwie ogrodu botanicznego lub zoologicznego informuje o planowanej inwestycji zarządzającego ogrodem, który w terminie 30 dni może zgłosić zastrzeżenia i wnioski
  - obowiązany jest przekazać niezwłocznie regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska zawiadomienie, o którym mowa o dokonaniu odkrycia kopalnych szczątków roślin lub zwierząt
  - jest organem w zakresie ochrony przyrody
  - wymierza administracyjną karę pieniężną za:
    - zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności;
    - usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia
- zniszczenie drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodowane niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych
- podejmuje decyzje w sprawie odroczenia płatności kar i ich umarza

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 poz. 21 z późn. zm.):

- opiniuje program gospodarki odpadami niebezpiecznymi
- opiniuje program gospodarki odpadami wydobywczymi
- opiniuje wydawane zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów
- wydaje decyzje w sprawie usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania

- nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 Nr 0, poz. 145 z późn. zm.):

- jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom
- prowadzi i aktualizuje ewidencje kąpielisk
- przekazują społeczeństwu informacje dotyczące, jakości wody w kąpielisku w sposób niebudzący wątpliwości, co do stwierdzonych zagrożeń

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.):

- jest obowiązany do informowania mieszkańców, o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń.
- jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem
- sprawdza, czy taryfy dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz plan zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy, i weryfikuje koszty, pod względem celowości ich ponoszenia
- ogłasza uchwalone ceny i stawki opłat w miejscowej prasie lub w sposób zwyczajowo przyjęty w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały
- ustala kierunki rozwoju sieci w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- może nałożyć karę, o której mowa w ust. 1, na kierownika przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, z tym, że kara ta może być wymierzona w kwocie nie większej niż 300 % jego miesięcznego wynagrodzenia.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze Zatwierdza projektu robót geologicznych (Dz. U. 2011 nr 163 poz. 981)

Kompetencje Rady Gminy

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 poz. 594 z późn. zm.):

- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie programów gospodarczych,
- ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 13 września 1996 r. ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2013 poz. 1399):

- po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który jest aktem prawa miejscowego

- określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, uwzględniając opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań
- może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne
- określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, uwzględniając opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań
- określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności ilość odpadów komunalnych odbieranych od właściciela nieruchomości, częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty dobrowolnego zbierania odpadów komunalnych.
- może określić, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, rodzaje dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokość cen za te usługi
- może uchwalić jedną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego,
- uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, warunki i tryb składania deklaracji, w tym formie elektronicznej obejmujący objaśnienia dotyczące sposobu jej wypełnienia oraz pouczenie, że deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego. Uchwała zawiera także informację o terminach i miejscu składania deklaracji.
- w uchwale, o której mowa jw. może określić wykaz dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
  - w drodze uchwały :
    - dokonuje wyboru jednej z określonych w art. 6j ust. 1 i 2 ww. ustawy metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustali stawkę takiej opłaty;
    - ustala stawkę opłaty za pojemnik o określonej pojemności.
    - określa stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, bierze pod uwagę:
      - liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę;
      - ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych;
      - koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 2 ww. ustawy
    - określa, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę warunki miejscowe

- określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa w ust. 1 ww. ustawy
- określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2 ww. ustawy, stosuje niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
- określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2 ww. ustawy, może stosować zróżnicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległości od miejsca unieszkodliwiania odpadów komunalnych, wprowadzać zwolnienia przedmiotowe, ustanawiać opłaty dopłaty dla właścicieli nieruchomości
- może zarządzić pobór opłaty w drodze inkasa

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.):

- uchwała gminny program ochrony środowiska
- może, w drodze uchwały, ustanawiać ograniczenia, co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.):

1. likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku krajobrazowego jest uzgadniane z właściwą miejscowo radą gminy
2. likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu wymaga zaopiniowania przez właściwą miejscowo radę gminy
3. obowiązek zakładania i utrzymywania w należyтым stanie tereny zieleni i zadrzewienia
4. teren położony poza obrębem miast i wsi o zwartej zabudowie, pokryty drzewostanem i nieobjęty ochroną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), rada gminy może uznać za park gminny, jeżeli stanowi własność gminy, a jeżeli stanowi własność innego podmiotu – za zgodą właściciela
5. ustanawia pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytki ekologiczne lub zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
6. zniesienie formy ochrony przyrody jw.

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 Nr 0, poz.145 z późn. zm.):

Rada gminy określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 maja wykaz kąpielisk na terenie gminy lub na polskich obszarach morskich przyległych do danej gminy

Kompetencje wynikające z ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.):

- po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków, opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków
- uchwała wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych
- podejmuje uchwałę o zatwierdzeniu taryf albo o odmowie zatwierdzenia taryf przedstawionych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,

- może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu
- na uzasadniony wniosek przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego, rada gminy, w drodze uchwały przedłuża czas obowiązywania dotychczasowych taryf, lecz nie dłużej niż na 1 rok.
- może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług.

6.3. Instrumenty zarządzania środowiskiem

Zarządzenie środowiskiem opiera się na wykorzystaniu:

- instrumentów prawnych – ustaw i rozporządzeń, dających odpowiednie kompetencje organom administracji rządowej i samorządowej oraz organom administracji specjalnej
- instrumentów finansowych – opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjnych kar pieniężnych, funduszy celowych
- instrumentów społecznych – współdziałania i partnerstwa, edukacji ekologicznej, komunikacji społecznej
- instrumentów strukturalnych – strategii i programów wdrożeniowych.

7. WDRAŻANIE PROGRAMU

Na wdrażanie Programu ochrony środowiska mogą być przeznaczone:

1. środki własne,
2. kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
3. kredyty i pożyczki o oprocentowaniu preferencyjnym udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin i powiatów,
4. obligacje
5. dotacje z funduszy krajowych i zagranicznych

Podstawowymi źródłami środków zewnętrznych, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów ochrony środowiska to:

- Budżet Państwa
- Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Narodowy, Wojewódzki)
- Fundusze UE

Źródła krajowe

Własne środki samorządu terytorialnego

Własne środki są niezbędne do uzyskania niektórych dotacji. Fundusze samorządu terytorialnego pochodzą ze środków, takich jak: podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Fundusze takie wspierają realizację inwestycji ekologicznych. Przeznaczone są także na: edukację ekologiczną, opracowania naukowo - badawcze i ekspertyzy dotyczące zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej finansuje przedsięwzięcia, które są podejmowane w związku z koniecznością wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej. Fundusz stosuje trzy formy dofinansowania: finansowanie pożyczkowe, dotacyjne i kapitałowe.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowuje pożyczki z opcją częściowego umorzenia i dotacje na realizację zadań dotyczących:

- ochrony wód i gospodarki wodnej
- ochrony atmosfery, w tym likwidacja niskiej emisji
- ochrony powierzchni ziemi
- przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska
- edukacji ekologicznej
- ochrony przyrody
- monitoringu środowiska

Wysokość dofinansowania może sięgać nawet 50 %, dotacja może być wyższa w uzasadnionych przypadkach.

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK)

BGK udziela kredytów przeznaczonych na częściowe sfinansowanie przygotowanych przez gminy i ich związki projektów inwestycji komunalnych przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej. Przewiduje też premie termomodernizacyjne za przedsięwzięcia, w wyniku, których następuje zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków.

Samorządowy Program Pożyczkowy (SPP)

SPP jest adresowany do gmin i powiatów, które chcą realizować inwestycje infrastrukturalne na terenach wiejskich. Pożyczki udzielane są bez prowizji i dodatkowych opłat m.in. na zadania dotyczące zaopatrzenia wsi w wodę oraz budowę i remont dróg gminnych i powiatowych. Konkurs na udzielenie preferencyjnej pożyczki przeprowadzany jest przez Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)

ARiMR udziela dopłat do upraw roślin energetycznych oraz kredytów na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa. O kredyt mogą ubiegać się osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Kredyty preferencyjne

Są udzielane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. na inwestycje proekologiczne bez możliwości umorzenia. Dotyczy to m.in. zakupu lub montażu urządzeń służących ochronie środowiska oraz z zakresu termomodernizacji. Beneficjentami mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy i in. podmioty.

Kredyty komercyjne

Nie należy traktować kredytów komercyjnych, jako podstawowe źródło finansowania inwestycji. Ze względu na oprocentowanie, powinny stanowić jedynie uzupełnienie środków z pożyczek preferencyjnych.

Własne środki inwestorów prywatnych

Koszty niektórych inwestycji pokrywają z własnych środków podmioty gospodarcze i prywatni inwestorzy. Inwestycje finansowane przez podmioty gospodarcze mogą być dofinansowane z kredytów komercyjnych i funduszy ochrony środowiska.

Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – wspólna nazwa dwóch następujących po sobie programów wieloletnich, mających na celu udzielanie jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych w zakresie przebudowy, budowy lub remontów dróg powiatowych i gminnych. Nadzór nad realizacją programu sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Program ustanowiony uchwałą Nr 233/2008 Rady Ministrów z dnia 28 października 2008 roku. Jego termin realizacji ustalono od 31 października 2008 roku do 31 grudnia 2011 roku. Łączne wydatki budżetowe na jego realizację miały wynieść 3 mld zł.

W związku ze zbliżającym się terminem jego wygaśnięcia, uchwałą nr 174/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r. ustanowiono kolejny program wieloletni, mający zbliżoną nazwę i stanowiący kontynuację poprzedniego. Program ma być realizowany w latach 2012-2015; przewidziano wydatkowanie w jego ramach 3,2 mld z

Źródła zagraniczne

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program wskazuje krajowe cele w obszarze rozwoju zrównoważonego przy zachowaniu spójności i równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w zakresie niezbędnej infrastruktury oraz wsparcia skierowanego do wybranych obszarów gospodarki. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 16 grudnia 2014 r. W ramach POIiŚ przewiduje się dziewięć merytorycznych osi priorytetowych (finansowanych z FS i EFRR) oraz jedną oś dedykowaną

działaniom w zakresie pomocy technicznej (finansowaną w całości z FS) na rzecz całego POLiŚ:

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Działania 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach

Oś priorytetowa II Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu

Działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi

Działania 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach

Działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020 jest programem operacyjnym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Obszarem realizacji programu jest województwo małopolskie. Województwo jest zaliczone do kategorii regionów słabiej rozwiniętych

- Oś priorytetowa 1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki – w zakresie kompleksowej modernizacji budynków użyteczności publicznej dla których beneficjentem są państwowe jednostki budżetowe oraz budownictwa wielorodzinnego (powyżej 2 mln zł kosztów kwalifikowanych) (PI 4.c)
- Oś 3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej (Priorytet inwestycyjny 4e 4.5) – projekty związane z niskoemisyjnym transportem miejskim

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW)

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Planuje się, że łączne środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014-2020 wyniosą **13 513 295 000 euro**, w tym: 8 598 280 814 z budżetu UE (EFRROW) i 4 915 014 186 euro wkładu krajowego. W ramach PROW 2014-2020 będzie realizowanych łącznie 15 działań.

Pomoc finansowa ze środków Programu będzie skierowana głównie do sektora rolnego.

Środki norweskie i EOG

W dniu 10 czerwca 2011 r. podpisano Memorandum of Understanding dotyczące Norweskiego Mechanizmu Finansowego, natomiast 17 czerwca 2011 r. Memorandum of Understanding dotyczące Mechanizmu Finansowego EOG.

Zawarcie dwustronnych umów międzynarodowych było konsekwencją podpisanych 28 lipca 2010 r. porozumień pomiędzy Unią Europejską a państwami-darczyńcami w sprawie uruchomienia nowej perspektywy finansowej mechanizmów na lata 2009-2014. Państwami-beneficjentami będzie dwanaście nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Portugalia, Grecja i Hiszpania. Łączna kwota wsparcia wynosi 1,788 mld euro, z czego dla Polski przeznaczono 32 proc. – 578 mln euro.

Po podpisaniu umów bilateralnych rozpoczęto prace programowe. Zgodnie z systemem wdrażania, ustalonym przez państwa-darczyńców, dla każdego obszaru tematycznego zostanie przygotowany program operacyjny. Programy operacyjne będą precyzować, m.in.: szczegółowy opis obszarów priorytetowych, katalog beneficjentów, zasady naboru i oceny

wniosków, koszty kwalifikowane itd. Poszczególne programy operacyjne będą podlegać ocenie strony polskiej i darczyńców, a następnie będą przedkładane do Komisji Europejskiej.

Finansowane są projekty w dotyczące:

- Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów
- Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych
- Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, tzw. Fundusz Szwajcarski

Fundusz Szwajcarski jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i dziewięciu innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej 1.05.2004 r. Na mocy umów międzynarodowych ponad 1 mld franków szwajcarskich przyznanych zostało 10 nowym państwom członkowskim. Dla Polski Fundusz Szwajcarski przewiduje niemal połowę środków.

W ramach Funduszu Szwajcarskiego wyróżniamy 4 obszary priorytetowe:

- Priorytet 1 Bezpieczeństwo, stabilność. wsparcie reform
- Priorytet 2. Środowisko i infrastruktura Priorytet 3. Sektor prywatny
- Priorytet 4. Rozwój społeczny i zasobów ludzkich.

W ramach Priorytetu 2. "Środowisko i Infrastruktura" realizowane są następujące obszary tematyczne:

I. Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska.

II Różnorodność biologiczna ochrona ekosystemów oraz wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (POIG)

Rolą POIG jest wsparcie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki. W ramach programu dotowane będą projekty innowacyjne w skali kraju lub na poziomie międzynarodowym. Mają być one związane głównie z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych, produktów, usług czy organizacji. POIG, ma ułatwić dostęp do finansowania innowacyjnych przedsięwzięć podejmowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa, ponadto ma zachęcić firmy do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, transferu rozwiązań z sektora nauki do biznesu.

Europejski Fundusz Efektywności Energetycznej (EFEE)

EFEE (z ang. *European Energy Efficiency Fund*) będzie pomagał krajom członkowskim w wypełnieniu celów pakietu klimatyczno-energetycznego. O jego powstaniu zdecydowały w grudniu 2010 r. Parlament Europejski i Rada UE. EFEE zapewni w szczególności instrumenty finansowe na publiczne projekty z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, które będą realizowane na terenie Unii Europejskiej. Będzie to jeden z najważniejszych instrumentów dla rozwoju zrównoważonej energetyki, wspierający inwestycje w dwojaki sposób: albo bezpośrednio je finansując, albo wspierając je poprzez instytucje finansowe. Planuje się także zaangażować kapitał prywatny.

Program LIFE

Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska w tym przyrody.

W ciągu ponad 20 lat funkcjonowania programu dofinansowanie z Komisji Europejskiej uzyskało blisko 4 180 projektów z całej Europy, w tym 69 z Polski. Obecny **Program LIFE-program działań na rzecz środowiska i klimatu**, obejmujący perspektywę finansową 2014-2020, jest kontynuacją instrumentu finansowego LIFE+ funkcjonującego w latach 2007-2013.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej od 2008 roku pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE oraz wspiera polskich Wnioskodawców proponując nowatorski i jedyny w Europie program dodatkowego współfinansowania projektów. Dzięki takiemu rozwiązaniu w Polsce realizowane są obecnie **64 projekty LIFE** o budżecie blisko 620 mln PLN i wsparciu NFOŚ i GW 260 mln PLN.

7.2. Koszty realizacji przedsięwzięć

Kalkulacja szacunkowych kosztów realizacji programów została przeprowadzona w oparciu o plany inwestycyjne samorządu gminy oraz koszty porównywalnych inwestycji i działań realizowanych przez takie jednostki.

Tabela 43. Zestawienie kosztów szacunkowych realizacji programu

Szacunkowe koszty realizacji zadań w latach 2015 – 2018:

• **Ochrona powietrza atmosferycznego**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Budowa/modernizacja dróg gminnych	Gmina	2000	500	500	500	3500	Budżet Gminy, środki pomocowe

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Rozbudowa oświetlenia ulicznego	Gmina	25	35	25	25	110	Budżet Gminy

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Termomodernizacja budynków	Gmina	-	100	1500	-	1600	Budżet Gminy, środki pomocowe
2.	Wymiana instalacji grzewczych na ekologiczne w jednostka organizacyjnych Gminy	Gmina	-	-	500	-	500	Budżet Gminy

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych	TAURON	775,4	961,2	1257,6	1379,3	4373,5	Budżet TAURON

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								

1.	Opracowanie gminnego programu ograniczania niskiej emisji	Gmina	40	-	-	-	40	Budżet Gminy, WFOS
----	---	-------	----	---	---	---	----	--------------------

• **Ochrona przed hałasem i promieniowanie niejonizujące**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Budowa/modernizacja dróg	Gmina	jw.	jw.	jw.	jw.	-	Budżet Gminy
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
2.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	Gmina	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	-	

• **Ochrona wód**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej	Gmina	4000	30	30	18	4078	Budżet Gminy, środki pomocowe
2.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina	-	-	50	50	100	Budżet Gminy, środki, pomocowe
3.	Budowa sieci wodociągowej	Gmina	-	20	20	100	140	Budżet Gminy UE
4.	Utrzymanie cieków wodnych	MZMiUW	-	265	265	265	796	Budżet MZMiUW

• **Ochrona powierzchni ziemi**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1.	Wykonanie opracowania ekofizjograficznego	Gmina	-	50	-	-	50	Budżet Gminy

• **Gospodarka odpadami**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015– 2018	
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1.	Utworzenie punktu selektywnego gromadzenia odpadów	Gmina	-	30	200	100	330	Budżet Gminy, środki pomocowe
2.	Użytkowanie punktu selektywnego gromadzenia		-	-	20	20	40	Budżet Gminy

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022

	odpadów								
3.	Usuwanie wyrobów azbestowych	Gmina	6	6	6	6	24	Budżet Gminy, środki pomocowe, właściciele	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne									
4.	Aktualizacja Programu Usuwania Azbestu	Gmina	-	8	-	-	8	Budżet Gminy	
4.	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gmina	20	20	20	20	80	Budżet Gminy, środki pomocowe	

• **Ochrony przyrody**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015–2018	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1.	Pielęgnacja pomników przyrody	Gmina	-	3	5	5	13	Budżet UMW Kraków

• **Edukacja ekologiczna**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015–2018	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1.	Szerzenie wiedzy ekologicznej na wszystkich poziomach edukacji	Gmina	1	2	1	1	5	Budżet Gminy
2.	Wsparcie udziału szkół w programach środowiskowych krajowych i międzynarodowych	Gmina	1	2	2	1	6	Budżet Gminy
3.	Popularyzacja odnawialnych źródeł energii	Gmina	1	1	1	1	4	Budżet Gminy

• **Poważne awarie przemysłowe - Nadzwyczajne zagrożenia**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Prognozowane nakłady w tys. zł					Potencjalne źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	Ogółem 2015–2018	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1.	Wsparcie dosprzętowania OSP	Gmina	15	15	15	15	60	Budżet Gminy

Źródłami finansowania poszczególnych zadań będą głównie:

- Środki własne z budżetu gminy na dany rok,
- Pomoc z budżetu państwa,
- Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Fundusze UE
- Fundacje i fundusze wspierające ochronę środowiska.

8. MONITORING

Osiągnięcie celów, wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga prowadzenia bieżącego monitoringu przebiegu realizacji Programu. Stały monitoring umożliwi ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz wprowadzanie – w razie wystąpienia takiej konieczności – odpowiednich korekt.

Tabela 44. Harmonogram działań monitorujących program

Działanie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Monitoring stanu środowiska	X	X	X	X	X	X	X	x
Raporty z realizacji programu			X		X		X	
Aktualizacja programu				X				X

Zgodnie z ustawą POŚ, organ wykonawczy gminy sporządza, co 2 lata raport, a następnie przedstawia opracowany dokument radzie gminy. Zarówno program jak i raporty powinny zostać umieszczone na stronie internetowej urzędu gminy.

Wprowadzenie wskaźników środowiskowych ma na celu umożliwienie okresowej weryfikacji podejmowanych działań. Dodatkowo, wprowadzenie wartości bazowych wskaźników (tab. 45), będzie stanowiło podstawę do przeprowadzania porównań czy też wskazania kierunku zmian zachodzących w środowisku, w raporcie z realizacji gminnego programu ochrony środowiska.

Przy sporządzaniu programu ochrony środowiska istotne są konsultacje społeczne. Zagadnienie to reguluje ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dla oceny realizacji Programu konieczne jest ustalenie systemu wskaźników, określających skuteczność poszczególnych działań. Wskaźniki te można podzielić na grupy:

- wskaźniki ekologiczne – pozwolą określić efekt ekologiczny podejmowanych działań, (wskaźniki zanieczyszczenia wód, powietrza, długość sieci infrastruktury, wskaźniki lesistości, stopień odzysku surowców wtórnych itp.)
- wskaźniki ekonomiczne – koszt jednostkowy osiągnięcia określonego efektu ekologicznego,
- wskaźniki społeczne – zaangażowanie mieszkańców w działania związane z ochroną środowiska, udział w realizacji sieci infrastruktury technicznej, skuteczność selektywnej zbiórki odpadów itp.

Ocena skuteczności wdrażania Programu będzie prowadzona m.in. przez porównanie wskaźników charakteryzujących stan środowiska oraz stan infrastruktury technicznej, wpływającej na stan środowiska:

- wskaźnik lesistości
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną
- zużycie wody w gospodarstwach domowych
- ludność korzystająca z oczyszczalni
- długość sieci kanalizacyjnej
- udział odpadów posegregowanych w ogólnej ilości odpadów

Informacje wymagane do analizy stanu środowiska i monitoringu realizacji Programu powinny być na bieżąco gromadzone i przetwarzane przez odpowiednią komórkę Urzędu Gminy.

Tabela 45. Wskaźniki opisujące stopień realizacji założonych zadań w 2013 roku

Wskaźnik	Jednostka	Stan 2013
<i>Ochrona powietrza atmosferycznego (ochrona przed hałasem)</i>		
Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej	km	118,85
Długość dróg gminnych o nawierzchni nieulepszonej	km	6,560
Długość czynnej sieci gazowej	km	158530
Liczba przyłączy do sieci gazowej	szt.	1616
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	380,8
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	4931
Liczba instalacji OZE na obiektach organizacyjnych Gminy	szt.	bd.
<i>Pola elektromagnetyczne</i>		
Ilość nadajników sieci komórkowej	szt.	2
<i>Ochrona wód</i>		
Długość sieci wodociągowej	km	90,0
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1267
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5056
Długość sieci kanalizacyjnej	km	21,2
Liczba oczyszczalni ścieków	szt.	5
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej	szt.	319
Ludność korzystająca z sieci kanalizacji	osoba	1515
Ścieki odprowadzone	dam ³	98,0
Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	94
Ilość przyzakładowych oczyszczalni ścieków	szt.	3
<i>Ochrona przyrody</i>		
Obszar chronionego krajobrazu	ha.	8743,00
Zespół przyrodniczo - krajobrazowy	szt.	1
Liczba pomników przyrody	szt.	22
Powierzchnia zalesionych gruntów	ha	0,77
Lesistość	%	31,4
<i>Ochrona powierzchni ziemi</i>		
Powierzchnia osuwisk	ha	376
<i>Gospodarka odpadami</i>		
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca	kg	68,7
Odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk	t	38,2

Źródło : GUS [2013], UG Gródek n/Dunajcem

8. SPIS MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013, poz. 1232 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Rada Ministrów. Warszawa. 2011
- Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska. 2002 . Warszawa.
- Program malej retencji województwa małopolskiego. Kraków. 2004.
- Natura 2000 – Europejska sieć ekologiczna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego. Kraków 2003
- Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów. Kraków 2014
- Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego Kraków 2013
- Program Strategiczny Ochrony Środowiska. Kraków 2013
- Roczna ocena, jakości powietrza w województwie małopolskim raport za 2013 rok – WIOŚ. Kraków 2013
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego do 2020 roku. Nowy Sącz 2008.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019. Nowy Sącz 2012
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy do 2017 roku. Gródek n/Dunajcem 2010
- Strategia Rozwoju Gminy Gródek n/Dunajcem na lata 2013-2020. 2013
- <http://www.krakow.pios.gov.pl/monitoring/rzeki.php>
- <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110250133&min=1>
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS/TabZloza:search>
- <http://spdpsh.pgi.gov.pl/PSHv7/>
- http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=wyniki&cz=F
- http://natura2000.gdos.gov.pl/datafiles/index/name:g%C3%B3zd/all:0/province_id:7
- Inne dokumenty udostępnione przez UG Gródek n/Dunajcem

10.SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz miejscowości sołeckich na terenie gminy Gródek n/Dunajcem wraz z liczbą mieszkańców w 2014 roku	8
Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON.....	9
Tabela 3. Charakterystyka indywidualnych gospodarstw rolnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem według siedziby gospodarstwa.....	9
Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 - 2014.....	12
Tabela 5. Przyrost naturalny (%) w gminie Gródek n/Dunajcem w latach 2011 - 2014	12
Tabela 6. Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Gródek n/Dunajcem w latach 2010 - 2013.....	12
Tabela 7. Zestawienie zasobów mieszkaniowych na wybranym terenie województwa mazowieckiego wg. danych wskaźnikowych z 2013 roku.....	13
Tabela 8. Wykaz miejscowości obsługiwanych przez ujęcia wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem.....	13
Tabela 9. Zużycie wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014	14
Tabela 10. Zestawienie danych o ściekach odprowadzanych na oczyszczalnię w 2013 roku	14
Tabela 11. Wykaz odcinków dróg powiatowych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem	16
Tabela 12. Wykaz odcinków dróg gminnych na terenie gminy Gródek nad Dunajcem	16
Tabela 13. Struktura dochodów budżetu Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014	20
Tabela 14. Wykonanie budżetu wydatków Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014	21
Tabela 15. Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie Gródek nad Dunajcem (według najważniejszych inwestycji) w latach 2011 - 2014.....	21
Tabela 16. Wyniki klasyfikacji stref dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia przedstawiono.....	22
Tabela 17. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin	23
Tabela 18. Wykaz obiektów mogących pogorszyć stan środowiska na terenie gminy Gródek n/Dunajcem.....	23
Tabela 19. Stopień zgazyfikowania powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku	24
Tabela 20. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości zużytego gazu do sieci gazowej i jej długości na terenie powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku..	24
Tabela 21. Zużycie gazu na terenie powiatu nowosądeckiego oraz gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku w przeliczeniu na 1 – mieszkańca i korzystającego	24
Tabela 22. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby	25
Tabela 23. Eksploatacja ujęć wody na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w 2014 roku.....	27
Tabela 24. Stopień zwodociągowania powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku.....	28
Tabela 25. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości pobranej wody z instalacji wodociągowej i jej długości na terenie powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku.....	28

Tabela 26. Zużycie wody na terenie powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku w przeliczeniu na 1 – mieszkańca i korzystającego	28
Tabela 27. Długość poszczególnych cieków na terenie gminy Gródek nad Dunajcem i stopień uregulowania	29
Tabela 28. Stopień skanalizowania powiatu nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku.....	29
Tabela 29. Zestawienie porównawcze danych dot. ilości ścieków odprowadzonych do kanalizacji sanitarnej i jej długości na terenie nowosądeckiego i gminy Gródek n/Dunajcem w 2013 roku.....	30
Tabela 30. Zestawienie ilości zebranych nieselektywnie odpadów komunalnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014	32
Tabela 31. Zestawienie ilości zebranych selektywnie odpadów komunalnych na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014	32
Tabela 32. Zestawienie ilości zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy Gródek n/Dunajcem w latach 2011 – 2014.....	32
Tabela 33. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Gródek nad Dunajcem.....	33
Tabela 34. Klasy bonitacyjne użytków rolnych	34
Tabela 35. Skład chemiczny gleb w badanym punkcie na terenie gminy Tymbark.....	35
Tabela 36. Zestawienie zasobów kopalin na terenie gminy Gródek nad Dunajcem	36
Tabela 37. Wykaz osuwisk na terenie gminy Gródek n/Dunajcem	37
Tabela 38. Charakterystyka zbiornika zaporowego zlokalizowanego na terenie gminy Gródek nad Dunajcem.....	43
Tabela 39. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Gródek nad Dunajcem	47
Tabela 40. Mocne i słabe strony sfery ekologicznej gminy Gródek nad Dunajcem.....	51
Tabela 41. Cele i kierunki działań Strategii Gminy Gródek nad Dunajcem na lata 2013 -202052	
Tabela 42. Zestawienie zadań priorytetowych do realizacji w ramach Programu w latach 2015 – 2018.....	56
Tabela 43. Zestawienie kosztów szacunkowych realizacji programu.....	77
Tabela 44. Harmonogram działań monitorujących program	80
Tabela 45. Wskaźniki opisujące stopień realizacji założonych zadań w 2013 roku.....	81

11.SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Podział administracyjny gminy Gródek n/Dunajcem	8
Rysunek 2. Położenie gminy na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	12
Rysunek 3. Wydatki Gminy Gródek nad Dunajcem w latach 2011 - 2014	21
Rysunek 4. Lokalizacja osuwisk zinwentaryzowanych w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej	42
Rysunek 5. Obszary na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne	43
Rysunek 6. Schemat zarządzania w ochronie środowiska na szczeblu gminnym	63